

Mučan

32

GLASILO OBČINE MUTA

DECEMBER 2018

LETNIK XV

- 3 UVODNIK ŽUPANA
- 4 UVODNE BESEDE UREDNIŠKEGA ODBORA
- 5 IZ DELA NAŠIH SLUŽB
- 8 LOKALNE VOLITVE 2018
- 9 IZ DELA JAVNIH ZAVODOV
- 20 DRUŠTVA
- 30 OBČANI
- 30 POVEJMO PO NAŠE
- 31 ŽUPNIJA MUTA
- 32 ZDRAVJE
- 36 HUMANITARNO DRUŠTVO PRAVO ZA VSE
- 37 RAZVEDRILO

BESEDA ODGOVORNE UREDNICE

Iskrena hvala za vse prejete prispevke.

Že sedaj vas vabim, da v uredništvo do 15. 2. 2019 pošljete svoje prispevke, da jih bomo lahko objavili v naslednji številki glasila. Sprejemamo tudi odprta pisma, replike, mnenja idr. o trenutnem dogajanju, ki bodo objavljeni v naslednji številki. Gradivo nam pošljite po elektronski pošti glasilo.mucan@gmail.com s pripisom »Mučan«. Seveda pa lahko svoje prispevke prinesete na Občino Muta. Zaželeno je, da so opremljeni s fotografijami primerne kakovosti. S tem prispevate k dvigu kakovosti oziroma prepoznavnosti našega glasila. Vašega sodelovanja smo zelo veseli.

Sonja REPNIK

Božična vas

! MUČAN je javno glasilo Občine Muta !

Izdajatelj: Občina Muta | Odgovorna urednica: Sonja REPNIK, univ. dipl. ekon. | Uredniški odbor: Mojca KUNEJ, Marija OMULEC in Ernest PREGĻAV | Lektoriranje: Lucija BREZNIK, prof. slov. | Oblikovanje in priprava na tisk, tisk: SIJ ZIP CENTER, d. o. o. | Naklada: 1300 izvodov | Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo | Javno glasilo Občine Muta prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva in javne institucije ter zavodi na območju Občine Muta. Zakonsko določeno število izvodov se dostavi Narodni in univerzitetni knjižnici, Turjaška 1, 1000 Ljubljana | Uredništvo si pridržuje pravico do pregleda, izbire, krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin | Slika na naslovnici in zadnji strani: Ernest PREGĻAV | ISSN: CP05-0871 | Opomba uredništva: Zapisa Zgornja in Spodnja Muta se nanašata na lastno poimenovanje dveh občinskih jeder oz. naselij. |

Spoštovani!

Pred vami je letošnja božično-novoletna izdaja Mučana, s katero želimo zaokrožiti letošnje po dogajanju vsekakor izredno pestro leto. Narava nam je bila letos dokaj naklonjena, saj nismo imeli posebej hude zime, le zelo pogosto smo morali splužiti občinske ceste. Pomlad, poletje in jesen so minili mirno, kljub temu da nas je reka Drava pozno v jeseni dan ali dva precej vznemirjala, da bo prestopila

bregove in poplavila. Na srečo se to ni zgodilo – predvsem zaradi dobrega sodelovanja med obema elektrarniškima družbama, Verbund iz avstrijske Koroške in DEM, ki upravljata elektrarne na Dravi.

Za nami je pestro leto zaradi niza dogodkov, še zlasti pred tedni, ko smo imeli v Sloveniji lokalne volitve županov in članov občinskih svetov, ki so bile sedme po vrsti. Vsem občankam in občanom bi se rad zahvalil za strpno in zelo konstruktivno sodelovanje v štiriletnem mandatu, ki se je pred dnevi iztekel. Vesel sem, da sem skupaj z vami dosegel, morda celo presegel zastaoljene cilje, saj je Muta v preteklih štirih letih marsikje dobila povsem novo podobo. Hkrati pa se ob ponovni izvolitvi za župana Občine Muta, ko ste mi namenili več kot dve tretjini vaših glasov, vsem še enkrat zahvaljujem. Tako lep volilni rezultat je plod trdega in poštenega dela tudi moje ekipe. Moja izvolitev pa je hkrati zaveza, da s takšno vnemo in sodelovanjem z vsemi delamo tudi naprej ter na ta način Muti povrnemo nekdanje mesto, ki so ga ji v preteklosti pridobili mnogi kovači, livarji, obrtniki in kmetje, pa učitelji, trgovci in nenazadnje vsi, ki so živeli in delali v našem kraju.

V letu, ki se počasi izteka, smo uspeli veliko postoriti in dokončati. Uredili smo trško jedro Sp. Mute, razširili klanec med Sp. in Zg. Muto, ki je mnoga leta predstavljal velik problem, uredili avtobusno postajo na Zg. Muti ter zasadili nov drevored. S tem je postal naš kraj lepši in prijaznejši za ljudi, ki delamo in živimo na Muti. V sklepni fazi je tudi izgradnja povezovalnega vodovodnega sistema. Povsem odprta pa je izgradnja gravitacijskega vodovodnega omrežja s Pernic, Mlak in Sv. Primoža, kjer posamezni lobiji, zlasti pa nekatere sosednje občine, ki sodelujejo v projektu, nasprotujejo in ne podpirajo naših rešitev in odločitev, ki smo jih skupaj sprejeli. Ob tej priložnosti ponovno sporočam, da bom kot župan Občine Muta naredil vse, da bomo na Muti pili zdravo izvirske vode s Pernic, Mlak in Sv. Primoža ne glede na vse ovire in prepreke, ki jih ne manjka. Verjamem, da bosta zagotovo prevladala razum in zdrava kmečka pamet, da ohranimo in pridobimo vodne vire, ki jih je dovolj v naših hribih. Intenzivno potekajo tudi dela na energetske sanaciji in revitalizaciji občinske stavbe Kienhofen, kjer bomo pridobili nove upravne prostore in v nadaljevanju še večnamensko dvorano s pripadajočo opremo. Zaključek prve faze del predvidevamo v januarju prihodnje leto. Vse to je del naših prizadevanj, da vsaj nekoliko nadoknadimo zaostanek v razvoju naše občine v primerjavi z najbolj razvitimi občinami v Sloveniji.

Sicer pa se leto 2018 počasi in nezadržno izteka. Tema prevladuje nad dolžino dneva, na adventnih venčkih že gorijo lučke, vsi smo v pričakovanju praznikov. Na nočnem nebu vzhajajo zimska ozvezdja, še posebej sta v teh dneh impozantni ozvezdji Oriona in Vege, ki v svojem zenitu kraljujeta nad nami. Slednje nam že stoletja napoveduje konec koledarskega leta in hkrati nekaj novega. Prihajajoči božični čas je čas, ki ga mnogo bolj kot sicer namenim svojim najbližjim, zlasti svoji družini, ki ji mnogi posvečamo premalo pozornosti. Prav je, da se v tem času, ko narava počiva, umirimo in si vzamemo čas za bližnje in osamljene, saj prihaja novo leto, polno upanja in pričakovanj.

Voščim vam lepe božične praznike ter zdravo in uspešno leto 2019!

Mirko VOŠNER, vaš župan

Nagovor župana ob svečani zaprisegi pred novim občinskim svetom

UVODNE BESEDE UREDNIŠKEGA ODBORA

Pred nami je že 32. številka glasila Občine Muta, polna pisanih vsebin. Čarobni mesec december je tukaj in prazniki so pred vrati. Če znamo opaziti lepoto, se lahko iz drobnih trenutkov sreče razvijejo najlepši občutki, pozitivne misli in dejanja ... ali v nasprotnem vrstnem redu.

Hvala Mojci, Mariji in Ernestu, ki so me kot novo urednico v letošnjem letu lepo sprejeli v uredniški odbor glasila Mučan in skupaj z lektorico Lucijo ustvarjalno sodelujemo. Hvala vsem, ker ostajate naši zvesti bralci, hvala za vse poslanske prispevke, spodbude in opozorila. Za vas se bomo potrudili tudi v prihodnje.

Dovolite mi, da vam zaželim mirne in prijetne božično-novoletne praznike. V novem letu pa veliko nasmehov in prijaznih besed, tako podarjenih kot prejetih ... Želim vam sreče, zdravja in da bi imeli ob sebi ljudi, ki jih imate radi. Vzemite si čas zase in za svoje sanje! Sreča in zadovoljstvo je v nas samih in v druženju s svojimi najbližjimi.

Sonja REPNIK,
odgovorna urednica

Pred več kot 100 leti je na poljih Flandrije sredi vojne vihre na sveti večer iz strelskih jarkov zadonela božična pesem – Sveta noč – in za nekaj ur povezala med seboj sprte Britance in Nemce. Sovražstvo in morijo je za trenutek zamenjalo prijateljstvo, ki je na nikogaršnjem ozemlju privedlo celo do nogometne tekme. Brez uradne prekinitve ognja se je vojakom zahodnih bojišč za hip skoraj izpolnila želja – dočakati mir, spravo, ki so jo čakali vse od začetka vojne.

Dogodek, ki danes širom po svetu simbolizira upanje, mir in humanost, naj bo navdih za vsakogar, da kljub naglici odpre oči, upočasni korak in začuti sočloveka.

Želim vam čarobne praznike, polne nepozabnih zgodb ter dogodivščin polno prihajajoče novo leto.

Mojca KUNEJ,
članica uredništva

Kot član uredniškega odbora našega glasila sem aktiven predvsem na področju fotografije. Občasno tudi kaj napišem. Beležim, arhiviram in redno objavljam tudi vsa dogajanja v našem kraju in okolju in tega je, predvsem letošnje leto, res veliko. Naš kraj in zaselki iz meseca v mesec dobivajo novo podobo in upam si trditi, da večina občanov to z odobravanjem sprejema. Tudi v naslednjem letu in v bodoče si želimo, da bi se to nadaljevalo.

Ob prihajajočih praznikih želim vsem našim občanom, da bi jih doživljali v miru, v krogu svojih družin in sorodnikov. Novo leto pa naj bo bolj umirjeno, kot so bila prejšnja, naj bo narava bolj prizanesljiva do nas vseh. Mi pa smo jo dolžni spoštovati, se obnašati do nje prijazno. Le na ta način bomo dosegli tisto pravo sožitje in ravnovesje, za kar je že skrajni čas.

Vsem želim vse dobro v letu, ki prihaja!

Ernest PREGLAV,
član uredništva

Kadar na koledarju štejemo zadnje dneve v letu, hitimo z dejanji, ki se morajo nujno zaključiti, še preden zapišemo novo letnico. Potem že načrtujemo nove naloge in upamo, da nam uspejo. Seveda računamo na pomoč oseb okoli nas, saj en sam človek ne zmore vsega. Tako je v družini in tako je v družbi, tudi v okolju, kjer živimo. Prav tako je pri ustvarjanju prispevkov za naše skupno glasilo, ki ga pravkar prebirate. Sama pri tem sodelujem že od prve številke. Skozi ves ta čas se je vsebina v njem spreminjala. Vseeno pa je obdržala osnovno poslanstvo glasila, se pravi, da obvešča, osvešča in razvedri občane. Da bi pa bilo vsebinsko po vaši meri, dragi bralci, vas povabim, da tudi vi sodelujete s svojimi prispevki. Vedno ne zasledimo vsega, kar bi bilo vredno objaviti. Zato je prav, da v uredništvo sporočite novico o kakšnem pomembnem dogodku, morda osebnem doživetju ali o čem, kar bi bilo zanimivo za branje občanov Mute in širše.

Ob praznikih božiča in novega leta vam dragi sokrajani Gortine, soobčani Mute in »slučajni« bralci od drugod, iskreno želim vse dobro. Začrtajte si take naloge, ki jih boste lahko rešili; take poti, po katerih boste varno in srečno hodili! Delite ljubezen in zadovoljstvo med vaše drage! S strpnostjo drug do drugega bomo kovali srečo in jo z odprtimi dlanmi podarjali tistim, ki jo še vedno iščejo.

Lepe praznike vam želim!

Marija OMULEC,
članica uredništva

OTVORITEV TRGA NA SPODNJI MUTI IN KLANCA

Otvoritev trškega jedra na Sp. Muti

Ob zaključku tako pomembnih del smo 17. 10. 2018 organizirali otvoritev obnovljenega trga Sp. Mute, vključno z obnovo in restavratorijo skulpture »Kovača«, ter rekonstrukcijo ceste na klanecu. Izpostavili bi le ključna dela v projektu urejanja trškega jedra na Sp. Muti in rekonstrukcije ceste na klanecu.

UREDITEV TRGA NA SPODNJI MUTI

Pred leti so bile podrte staoba INDOK centra, staoba mesarije in bivšega Malgosa, ki so dale podlago za urejanje trškega jedra na Sp. Muti, vključno od priprav dokumentacije do izvedbe del. V okviru ureditve trga se je zgradilo krožišče, pločnik in sprehajalne poti ter zasadilo celotno območje z izbranimi drevesnimi vrstami. Prav tako se je izvedla rekonstrukcija in postavitve »Kovača«, ki ga je Občina Muta prejela v brezplačen najem od podjetja Struc Muta,

Kmetijska mehanizacija, d. o. o. Podjetje Dobrodel, d. o. o., je pod strokovnim vodstvom obnovilo kovinsko skulpturo »Kovača«, ki ga je ob 400-letnici kovaštva ustvaril domačin Alojz Jerčič.

REKONSTRUKCIJA CESTE NA KLANCU

Klanec, ki povezuje Zg. in Sp. Muto, je dolga leta predstavljal ozko grlo, nevarno tako za pešce kot kolesarje. Ker se ves promet med Zg. in Sp. Muto vrši po klanecu, je bila pred leti zgrajena varna šolska pot ob Flisovem naselju med dvema strnjenima naseljema. Klanec se je začel obnavljati že v letu 2015, v letošnjem letu pa so potekala zaključna dela. Skupaj je bilo narejenega 270 m podpornega zidu in 460 m razširitve ceste.

Podjetja, ki so bila vključena v izgradnjo izvajanja del, so domačo otvoritev tudi finančno podprla. Zahvala gre podjetjem: NG Bauer, d. o. o., Altbauer, d. o. o., ter ELKO, Dušan Koležnik, s. p. Za pogostitev so poskrbeli Anita Jelen, s. p., Dragica Poročnik, nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji, Pekarna »Sezam«, Kristijan Skutnik, s. p. in seveda Društvo pihalni orkester Muta, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Zahvala gre tudi g. Adolfu Štrucu in g. Bojanu Štrucu, podjetju Drevesnica Omorika d.o.o., podjetju Dobrodel d.o.o., projektantom g. Lenartu in g. Črešniju, izvajalcem g. Bauerju, g. Altbauerju, g. Koležniku in g. Črešnarju, nadzorniku g. Štosirju, Društvo pihalni orkester Muta, vsem, ki ste pripomogli k novim pridobitvam, ter vsem občanom, ki ste nas počastili s svojo prisotnostjo.

Sonja REPNIK

OTVORITEV RAZSTAVE 1. LIKOVNE KOLONIJE – ZAHVALA

Na pobudo Turističnega društva Muta v sodelovanju z Občino Muta, predsednikom Društva koroških likovnikov, Zoranom Rožičem, in lokalnima umetnikoma Antonom in Janezom Repnikom, je bila letos v okviru občinskega praznika organizirana prva likovna kolonija na Muti. Goste smo popeljali na ogled Mute, sledilo je tako slikanje kot druženje. Zaradi takšnih in drugačnih okoliščin so nekateri slikali doma in nam sliko podarili. Vsa umetniška dela smo v sodelovanju z go. Petro Vencelj zbrali v katalogu, ki si ga lahko ogledate v Knjižnici Muta. Otvoritev razstave 1. likovne kolonije je potekala 10. 11. 2018 v večnamenski dvorani na Muti.

V svojem in v imenu Občine Muta se želim zahvaliti prav vsem, ki ste kakorkoli sodelovali na likovni koloniji – vsem umetnikom, članom Turističnega društva Muta ... Hvala tudi vsem, ki ste nam pomagali pri izdelavi kataloga, še posebej ge. Petri Vencelj, ter vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi otvoritve razstave – Turističnemu društvu Muta, ge. Bauer, Knjižnici Radlje ob

Dravi, Osnovni šoli Muta, g. Ravlanu in Koroški galeriji likovnih umetnosti.

Likovna razstava

Sonja REPNIK

OTVORITEV UREDITVE NASELJA GORTINA

V mesecu oktobru smo zaključili pomemben investicijski projekt izgradnje sekundarne kanalizacije Gortina, kjer se je na 1800 m fekalnega in 630 m meteornega omrežja priključilo več kot 50 stanovanjskih objektov. Ker so se na celi trasi izgradnje kanalizacije izvajali veliki gradbeni posegi, je Občina Muta sočasno poskrbela tudi za obnovo vodovodnega omrežja, dogradnjo električnega omrežja javne razsvetljave in polaganje cevne kanalizacije za optično telekomunikacijsko omrežje do vsake hiše.

Konec oktobra, ko so bili položeni tudi robniki in nova asfaltna cesta, je naselje po štiridesetih letih dobilo novo podobo z moderno infrastrukturo.

Na Martinovo nedeljo, 11. 11. 2018, smo skupaj z izvajalci Javnega komunalnega podjetja Radlje ob Dravi, podjetja Altbauer, krajanji Gortine in Občino Muta priredili otvoritev naše skupne pridobitve, ki bo zagotovo služila nam in tudi generacijam, ki prihajajo za nami.

Nagovor župana

Celotno gradnjo je izvajalo Javno komunalno podjetje Radlje ob Dravi in njegovi podizvajalci. Zaradi ozkih ulic in velikih globlin izkopa je bila gradnja zahtevna. Določena dela so se izvajala že v letu 2017, glavno gradbišče v samem strnjenem naselju pa se je pričelo letos maja. Stanovalci so bili v času gradnje brez dovoza do svojih hiš, zato se vsem zahvaljujem za strpnost in razumevanje.

Otvoritev na Gortini

Člani Kmečke godbe Pernice pa so nam z glasbo popestrili lepo sončno nedeljo.

Rudi KOLEŽNIK

STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE MUTA V OBDOBJU 2018–2022

V letu 2015 je Občinski svet Občine Muta sprejel strateški dokument, ki se nanaša na vizijo razvoja Občine Muta, in sicer pod imenom »Strategija razvoja Občine Muta 2014–2020«.

Ker je iztekajoče se koledarsko leto prineslo tudi spremembo sestave najvišjega organa odločanja v občini, je prav, da se sprejet strateški dokument prečisti, da se odberejo zadeve, ki so bile v preteklem času uspešno rešene, ter da se v njegovo novelacijo vključijo nove ideje in potrebe, ki jih narekuje čas.

V prihodnjem mandatnem obdobju je vsekakor potrebno nadaljevati z že začetimi projekti, kot so:

- Oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop,
- Revitalizacija degradiranih in opuščeni območij v Mislinjski in Dravski dolini – obnova graščine Keinhofen z izgraditvijo večnamenske dvorane,
- Kolesarska steza Tuš–Turner – izgradnja podhoda pod državno cesto G1,
- Ureditev trških jeder Zg. in Sp. Mute ter Gortine,
- Ureditev pomožnih prostorov v Glasbenem domu v Bistriškem jarku.

Poleg omenjenih pa so v pripravi še naslednji projekti:

- Izgradnja križišča, servisne ceste ter obvoznice ob državni cesti G1 na Gortini,
- Komunalna ureditev južnega dela Industrijske cone Muta, vključno s povezovalnim kanalizacijskim vodom,
- Dokončanje sekundarne kanalizacije (Sp. Muta–Sv. Primož, ob TC TUŠ ...),
- Ureditev meteorne kanalizacije v jugozahodnem delu Gortine,
- Izgradnja večnamenske dvorane na Gortini,
- Sanacija stropne konstrukcije z ustrezno razsvetljavo v telovadnici pri OŠ Muta,
- Sanacija in dograditev vrtca Muta.

Skozi vsako proračunsko leto je na podlagi obveznih, zakonsko predpisanih nalog, občina dolžna zagotavljati finančna sredstva za delovanje šolskega in predšolskega sistema, javnih zavodov, društev, za vzdrževanje in upravljanje s stvarnim premoženjem (stanovanjskega fonda, poslovnih prostorov, zemljišč ...), za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, spodbujanje kmetijske dejavnosti in razvoja podeželja ter v znatni meri za ohranjanje in izboljšanje stanja občinskih javnih cest.

Vse te naloge predstavljajo skoraj 2/3 letnega proračuna, zato je še toliko pomembneje med naborom vseh idej določiti prioritete in izbrati projekte, ki bodo za čas in prostor pomenili največji doprinos in korist za občane. Sprejem novelacije oz. nadgradnje razvojne strategije bo tako v prihodnjih mesecih ena od prvih in ključnih nalog odločanja novoizvoljenega občinskega sveta.

Ksenija DITINGER,
direktorica občinske uprave

DRAVSKA KOLESARSKA POT

Občina Muta je v letu 2015, skupaj s še 18 občinami ob reki Dravi, tremi razvojnimi agencijami ter Zavodom za turizem Maribor – Pohorje, podpisala dogovor o podpori projektne predloga prostorske umestitve Dravske kolesarske poti med Dravogradom in Središčem ob Dravi.

V letu 2018 se je tako že izvedla gradnja posameznih odsekov Dravske kolesarske poti, med njimi tudi v občini Muta, kjer je Občina Muta, za vrednost investicije cca. 500.000 eur, z Direkcijo RS za infrastrukturo podpisala sporazum o sofinanciranju gradnje. Gradnja odseka Tuš–križišče Sp. Muta se nadaljuje v naslednjem letu, vključno z izgradnjo kolesarskega podhoda pod glavno cesto G1 Dravograd–Maribor, ki bo namenjen kolesarjem in pešcem ter bo zagotavljal varno prečkanje omenjene ceste.

V letu 2019 se bo izvedla tudi umestitev kolesarske poti od Gortine do Tuša, kjer bomo skupaj z lastniki zemljišč izbrali najugodnejšo možnost za izvedbo. Po uskladitvi trase z lastniki zemljišč in pridobljenih služnostih bo Občina Muta skupaj z Direkcijo RS za infrastrukturo izvedla izgradnjo tudi tega dela Dravske kolesarske poti in tako zagotovila celotno kolesarsko povezavo s sosednjimi občinami.

Dr. Brigita ALTENBAHER

Odsek kolesarske poti pri TUŠ-u

Odsek kolesarske poti pri Mitnici

LOKALNE VOLITVE 2018

18. novembra 2018 so, kakor povsod po državi, tudi na Muti potekale volitve za župana in volitve članov občinskega sveta. Tako župan kot člani občinskega sveta se volijo po večinskem volilnem sistemu.

Občinski svet z županom

Volivci so mandat ponovno zaupali dosedanjemu županu **Mirku Vošnerju**, ki je s prejšnjimi volitvami primerljivo 68,83 % volilno udeležbo prejel 1384 glasov oz. 69,76 %.

Občinski svet z občinsko upravo in županom

Občinski svet šteje 11 članov, pri čemer se kandidati volijo v petih volilnih enotah, ki so območno razdeljene na sorazmerno število volivcev glede na število kandidatov, ki se volijo v posamezni volilni enoti.

V volilni enoti 1, ki obsega del območja naselja Zg. Mute (Glavni trg, Gasilska in Flisova ulica ter Ulica na klancu) sta bila za člana občinskega sveta izvoljena **Milan Stramec** in **Miha Urh**. V volilni enoti 2, ki obsega drugi del naselja Zg. Mute (Gortinska in Koroška cesta, Šolska ulica, Ulica ob polju, Cankarjeva ulica, Vorančeva ulica, Borisova ulica, Sušnikova ulica, Obrtna ulica in Prešernova ulica) pa sta bila za občinska svetnika izvoljena dosedanji dolgoletni član **Franc Hamler** in najmlajši član novoizvoljenega sveta **Nejc**

Babič. Volilna enota 3 obsega območje naselja Sp. Muta, kjer so bili izvoljeni trije člani, ki so bili člani občinskega sveta tudi v preteklem mandatu, in sicer **Tone Kvasnik**, **Vladimir Topler** in **Bojan Kaspar**. Volilna enota 4 obsega območje pretežnega dela naselja Gortine, kjer je bil ponovno izvoljen član **Aleksander Ambrož** in nov kandidat **Martin Mazgan**. Z območja volilne enote 5, ki obsega nekaj hišnih števil Gortine ter naselja Sv. Primož nad Muto, Sv. Jernej nad Muto, Pernice in Mlake, pa sta bila izvoljena **Jože Panzi** in **Damjan Kolč**.

Novoizvoljeni občinski svet se je konstituiral na 1. redni seji, 6. decembra 2018, s tem pa je prenehal mandat dosedanjemu občinskemu svetu in županu.

Konstitucionalna seja

Ob izvolitvi izrekamo županu in članom občinskega sveta iskrene čestitke ter jim želimo uspešno in konstruktivno delo v naslednjih štirih letih.

Občinski svet in nagovor župana

Ksenija DITINGER,
tajnica občinske volilne komisije

OSNOVNA ŠOLA MUTA

OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE

V soboto, 10. 11. 2018, je bila v večnamenski dvorani OŠPP otvoritev razstave del, ki so nastala v likovni koloniji, ki je potekala v okviru občinskega praznika Občine Muta.

Otvoritev likovne razstave

Na koloniji so sodelovali priznani likovniki. Nekateri od njih so se udeležili tudi otvoritve. Te sta se udeležila tudi župana Občine Muta in Občine Vuzenica, gospod Mirko Vošner in gospod Franjo Golob. Poleg župana Občine Muta so nekaj besed spregovorili gospa Otica Paradiž, predsednica Turističnega društva Muta, gospa Sonja Repnik z Občine Muta in predsednik društva koroških likovnikov, gospod Zoran Rožič. Dela likovnikov pa je strokovno ocenila priznana kritičarka gospa Petra Vencelj, ki je na otvoritvi o vsakem likovniku povedala nekaj besed.

Hkrati z razstavo je izšel katalog vseh nastalih del, ta pa vsebuje tudi življenjepise sodelujočih umetnikov. V koloniji so nastale slike z motivi Mute in drugimi umetniškimi motivi. Na delih, ki predstavljajo Muto, lahko vidimo, kako lep je naš domači kraj. Likovne kolonije, kakršna je bila na Muti, nas spodbujajo k razmišljanju o kulturni dediščini in kažejo, kako je ta pomembna.

Na razstavi so se še posebej spomnili nedavno preminulega koroškega akademskega slikarja Benjamina Kumpreja. Tudi on se je prijavil na kolonijo, ampak je dan pred njenim začetkom žal umrl. Njegovo platno je ostalo prazno, a so ga likovniki kasneje razdelili na 12 delov in vsak je poslikal enega izmed njih. Platno pa so poklonili Občini Muta.

Otvoritev smo povezovali učenci Osnovne šole Muta. Zaigral nam je tudi Vid Verdinek s kvartetom štirih saksofonov »4 sax«, ki je z mojstrskim nastopom dodatno prispeval h kulturno-umetniškemu vzdušju v dvorani. Otvoritev je bila, tako kot tudi prva kolonija na Muti, uspešna in veliko nas je prepričanih, da bo kolonija potekala tudi v prihodnjih letih. Po prireditvi so si obiskovalci lahko ogledali razstavo del in se malo podružili.

Ana LESJAK, 9. a, in Tilen ŠTIFTER, 7. a

POGOVOR S PRIZNANO SLIKARKO IRENO POLANEC

Bilo je v začetku novembra, ko smo se učenci novinarskega krožka udeležili otvoritve slikarske razstave v večnamenski dvorani na Muti. Med razstavljenimi umetninami so bila tudi dela priznane slikarke Irene Polanec. Po koncu prireditve smo jo prosili za intervju. Pogovor z njo nam bo še dolgo ostal v spominu, slikarka je zelo prijazna in zgovorna in izvedeli smo marsikaj zanimivega o njenem življenju.

Irena Polanec – slikarka

Kakšni so Vaši spomini na otroštvo? Ali ste živeli enako kot živimo otroci danes?

Ne, saj ni bilo mobiltelefonov, ni bilo interneta in vsega tega. Zdi se mi škoda, da otroci danes ne rišejo dovolj, premalo se ukoarjajo z estetiko, z ustvarjanjem. Preveč so na internetu. Več bi morali hoditi v naravo, se ukoarjati z živalmi ... Sama imam zelo lepe spomine na otroštvo, ker smo takrat še imeli čas za vse to.

Kdaj ste začeli slikati? Zakaj ste se odločili za ta poklic?

Slikati sem začela v davnem otroštvu in spomnim se, kako sem risala risbice svojim sošolcem, ki so jih potem dali oceniti kot svoje. Potem me je profesor opozoril, da tega ne smem delati. Zmeraj sem rada slikala in moja želja je zmeraj bila biti slikarka.

Kdaj in kje ste prvič razstavljali svoje slike?

Pri 18 letih sem hotela študirati slikarstvo in sem odšla v Pariz, kjer sem potem tudi zares začela slikati in razstavljal. Moja prva razstava je bila v galeriji Mona Liza, kjer je takrat razstavljal tudi znameniti slikar Salvador Dali, kar je bilo zame kot mlado slikarko posebna čast.

Zakaj ste že tako mladi odšli v tujino in kako se spominjate tega časa?

Kot sem že prej povedala, sem si od otroštva želela postati znana slikarka in Pariz je bil zame neka logična destinacija. Pariz je meka za vse slikarje, mesto, kjer je bila rojena vsa zgodovina likovne umetnosti. Tam je tudi velika konkurenca, ker tja pride letno do 300 tisoč slikarjev z vsega sveta.

V Parizu sem živela 20 let, to je bil čas, ko je bila pri nas še Jugoslavija. Pariz je svetovni center, kjer se vsak dan veliko dogaja, ogromno je muzejev, galerij ... Pri nas je življenje bolj idilično, mirno.

Zakaj ste se vrnili v Slovenijo?

Vrnila sem se zaradi nostalgije po domovini. Čeprav mi je bilo lepo, sem svojo domovino pogrešala povsod, kamorkoli sem šla.

Ste dobitnica številnih domačih in mednarodnih priznanj. Na katero priznanje ste najbolj ponosni?

Ponosna sem na vse, ker je vsaka nagrada, ki jo dobiš, poklon tebi in tvojemu delu. Najtežje dosegljiva nagrada pa je bila srebrna medalja na največji svetovni razstavi v Parizu, kjer je razstavljalo 2000 slikarjev z vsega sveta in sem dobila nagrado za drugo mesto.

Bili ste izbrani za Slovenko leta 1997. Kaj Vam pomeni ta naziv?

To je zelo lepa nagrada, ker prihaja od ljudi, ki so zame glasovali. Ponosna sem na to prestižno nagrado, ki pomeni, da je moje delo blizu ljudem, da jim je všeč, da ga čutijo.

Razstavljali ste že po vsem svetu. Kje Vam je bilo najbolj všeč in zakaj?

Povsod je bilo zanimivo in specifično. Najbolj navdušena pa sem bila nad Japonsko, ker je eksotična dežela, ki je nisem razumela. Všeč mi je bila tudi povezava med modernostjo in spoštovanjem tradicije, kar v Sloveniji ni tako pogosto. Japonska je tudi neverjetno čista dežela.

Kolikokrat ste že šli na kakšen drug kontinent?

Tega pa ne štejem več. Velikokrat sem razstavljala po celem svetu, bila sem tudi v Avstraliji. Obiskala sem že vse celine.

Od kod jemljete navdih za slikanje?

Navdih dobiš iz narave in iz življenja, predvsem pa ga moraš črpati iz sebe. Imeti moraš samozavest, da delaš, kar si si zamislil, in ne smeš poslušati nikogar. Ne tistih, ki te hvalijo, in ne tistih, ki te manj hvalijo. Biti moraš vztrajen, trmast, če želiš nekaj doseči.

Ali slikate samo obraze? Kaj nam želite s tem sporočiti?

Predvsem slikam ženske obraze. Cikel ženskih obrazov sem poimenovala po prvi ženski, po Evi, zato se imenuje cikel Eva. Tu se igram z ženskimi obrazi in ženskimi prasimboli (jabolko, školjka). To je bil moj osebni prispevek k ženski emancipaciji, ki traja še danes.

Ko sem bila v Parizu, sem sicer naslikala tudi cikel moških obrazov, ker so takrat bili v Parizu klošarji in so se mi zdeli zanimivi, saj jih pri nas ni bilo.

Koliko slik ste že naslikali?

Oh, tega pa res ne vem, ker jih je preveč. Sem zelo produktivna slikarka.

S čim se poleg slikanja še ukvarjate?

Sem tudi vrtnarica, kmetica in vse ostalo, kar spada zraven. Pod Pohorjem imam dva hektara arboretuma, ki je bil razglašen za najlepši zasebni arboretum v Sloveniji. Skrbim tudi za zapuščene živali, mačke in pse.

Kako ste se počutili v koloniji na Muti? Ali ste te kraje poznali že prej?

Te kraje sem poznala že prej, saj sem bila pred mnogimi leti že pri gospodu Antonu Repniku, s katerim sva tudi že skupaj razstavljala. Poznam Muto in Koroško. Koroška se mi zdi zelo lepa, ker ima veliko gozdov, jaz pa obožujem drevesa. Ta kolonija je dokaz, da lahko v majhnih sredinah ljudje, če stopijo skupaj, naredijo zelo velike stvari.

Kaj Vam je na Muti najbolj všeč?

Kot umetnici mi je všeč panorama Mute in predvsem rotunda, ker me zelo zanima stara arhitektura. Ta cerkev mi je neizmerno lepa, mislim, da je to ena najlepših cerkvic v Sloveniji.

Kako boste preživeli božično-novoletne praznike?

Glede na to, da sem videla že cel svet, bom najbrž kar doma, kjer je najlepše. Tudi bralcem Mučana želim, da uživajo doma, v krogu svoje družine. Vsem želim lepe božične praznike, predvsem zdravja in miru, ker je to v življenju najpomembnejše.

Enej STRAŽIŠNIK, 7. a in Jan KORAT, 6. b

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE – PRAVLJICA

ZAJČEK, VOLK IN LISICA SO ISKALI DOM

V deželo je prišla jesen. Listki na drevesih so se obarvali v rjavo, rdeče, oranžno in rumeno. Jutra in večeri so bili hladnejši, čez dan pa je bilo toplo. Veter je počasi pihal in nosil listje po pokrajini.

Živali v gozdu so se odele v toplejša oblačila. Pripravile so si hrano za zimo. Medved je šel na spanje, veverica je znosila lešnike v dupla. Polh se je zavil v listje in zaspal. Ježek si je poiskal dom pod hlodom. Ptice so odletele proti jugu. Vse je bilo v najlepšem redu, le zajček, lisica in volk si niso poiskali doma. Zajček je taval po pokrajini in iskal brlog. Z ničemer ni bil zadovoljen. »Ta je prevelik, ta premajhen, nima svetlobe, ta je preglobok,« je tarnal. »Brlog z dvema odprtinama pa je tako težko najti.« »Bodi bolj skromen, pa bo tvoja družina imela dom,« je pripomnil ježek in odšel. Potem je srečal lisico. »Tudi ti iščeš dom?« je bil radoveden zajček. »Ja,« je odgovorila lisica, »spala bom pod drevesi ali v kakšnem zavetju pod skalami.« »Pridi, greva skupaj. Sva že dva!« je rekel zajček. Za hrastom sta lisica in zajček srečala volka. »Kaj pa ti tukaj?« sta ga vprašala. Volk je bil presenečen, da je tako pozno srečal lisico in zajčka. »Iščem brlog. Da bi ga skopal, pa sem prestar,« je odgovoril volk. »Pridi k nama, gremo ga iskat skupaj. Smo že trije,« sta rekla zajček in lisica.

Večero se je že, živali pa še vedno niso našle prostora, kjer bi prenočile. Zajček, lisica in volk so šli po temni gozdni poti in od daleč slišali smrčanje. Sledili so mu. Zvok jih je vodil proti hribu. »Le kdo bi lahko tako glasno smrčal?« je vprašal zajček. »Malo prezgodaj je še za zimsko spanje,« je dodal volk. »Mogoče je to medvedje smrčanje,« je pripomnila lisica. Vse bližje so bili. Potem pa je kar naenkrat pred njimi na zadnjih nogah stal ogromen medved in globoko zazelhal. »Prehitro sem zaspal. Nisem se še dovolj najedel. Še sem lačen. Le kje bom dobil hrano?« je godrnjal sam pri sebi.

»Poglej, ravno prav, mi pa imamo hrano s seboj,« je pripomnil volk. Zajček je rekel: »Dam ti lahko korenje.« »Jaz ti lahko dam bučo,« je dejala lisica. »Jaz pa zelje,« je rekel volk. Medved je bil presenečen, da so mu živali ponujale hrano. »Kaj pa naj vam jaz dam v zameno za hrano? Ničesar drugega nimam kot to votlino, kjer bom prespal zimo,« je žalostno rekel. »Mi pa iščemo prenočišče!« so v en glas zaklicale živali. »Prav rad in z veseljem bi jo delil z vami,« je odgovoril medved. Potem so vstopili, se razgledali in si pripravili ležišče za spanje.

Naslednji dan so živali odšle na delo. Medved je šel v bližnji sadovnjak in natrgal hrušk in jabolk. Volk je šel na polje in prinesel krompir, lisica pa je s polja prinesla solato. Zajček je odšel na vrt in prinesel korenček. Ko so se živali po kosilu zbrale v votlini, je medved predlagal, da bi igrali igro človek ne jezi se. Bili so navdušeni. Lisica je prva vrgla kocko in zadela šest. Lahko je začela z igro. Zajček pa nikakor ni mogel vreči šestice, tako da je kmalu obupal. Zaslišali so trkanje na vrata. »Le kdo bi lahko bil v takem mračnem popoldnevu?« je vprašal medved. »Poglejmo! Mogoče je ježek,« je bil radoveden zajček. Odprli so vrata in res, pred njimi je stal jež. »Prinesel sem vam nekaj hrane, da boste lažje počakali na zimo,« je rekel. »Pridi k nam, se bomo skupaj igrali,« je pripomnila lisica. Ježek je vstopil in se pridružil igri. Čez čas je zopet potrkalo. Zajček je odprl vrata in pred njim je stala srnica. V rokah je držala cvetačo. »Prinesla sem hrano za zimske dni,« je povedala. »Le hitro vstopi, da ne bo mraz prišel v votlino. Mi imamo tukaj toplo!« Potem je zopet potrkalo. Bila je veverica. Prinesla je lešnike in orehe. »Le vstopi in se z nami poigraj,« je rekel medved. Veverica je vstopila in se pridružila igri.

Zunaj je počasi začel naletavati sneg. Medved je šel na zimsko spanje. Nekaj živali je šlo v brloge, ostale pa so delale družbo medvedu.

Jožica KRAJNC

Risba na temo pravljice

NAREČNI FESTIVAL VSAKA VAS IMA SVOJ GLAS SE JE LETOS ZAKLJUČIL NA OŠ DRAGA KOBALA V MARIBORU

Naša identiteta je tudi narečje, ki je prvi materni jezik

Slovenski jezik je naša identiteta in naša omika. Dobili smo ga od svojih staršev, ki so nam to lepo slovensko besedo položili že v zibel. Narečne besede, ki smo jih pili od njih in v katerih so shranjeni spomini iz našega otroštva, bodo v nas ostale za vedno. In ker smo z njimi spregovorili že v otroštvu, čutimo do svoje narečne govorice posebno ljubezen.

Spoštovanje in ljubezen do pristne slovenske narečne besede, ki je tako zelo raznolika, blaga in tako naša, moramo prenesti tudi na naše otroke, pa ne samo zato, da se ohrani, temveč tudi zato, da se svojega narečja ne bodo sramovali, ampak bodo ponosni na to, kdo so in od kod prihajajo.

Na OŠ Muta se trudimo učence ozaveščati, kako zelo je pomembno ohraniti svojo narečno govorico.

Prav zaradi tega se je že pred tremi leti na pobudo mag. Majde Marije Lesjak ob 80-letnici rojstva priznane dialektologinje akademikinje prof. dr. Zinke Zorko prav na naši šoli začel vseslovenski osnovnošolski narečni natečaj Vsaka vas ima svoj glas, katerega častni pokrovitelj je postal predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Ker se zaključne prireditve 1. festivaala leta 2016 na naši šoli predsednik ni mogel udeležiti, nas je kar dvakrat povabil v predsedniško palačo, kjer so lahko naši učenci v kulturnem programu predstavili svojo narečno besedo.

Ko je 12. 12. 2016 predsednik Republike Borut Pahor podelil državna odlikovanja red za zasluge in medaljo za zasluge, so bile na slovesnost povabljeni tudi naše učenke, da s svojo narečno besedo pripravijo kratek kulturni program.

Za to priložnost so pripravile kratek pogovor v narečju, s katerim so navdušile vse nagrajence, posebej še dr. Zorkovo, ki je za izjemen prispevek k slovenski dialektologiji in utrjevanju mednarodnega ugleda slovenske znanosti na področju slavistike prejela medaljo za zasluge. Učenka Metka je o njej povedala: »Rodiva se je na Koplji, pa čiglih da je živewa pa dilawa v vejkeh mesteh pa da je

Nastop na OŠ Draga Kobala Maribor

čudno šulana, je med svojimi lidemi zmirom po domoče govurla. Tak ko so jo moti naučili.«

Učenci na OŠ Muta ustvarjajo v jernejškem narečju, ki jim je najbližje. Med nagrajenimi deli, ki jih ocenjuje strokovna komisija strokovnjakinj na področju dialektologije, so vedno tudi njihovi prispevki, ki jih predstavijo v kulturnem programu na zaključnih prireditvah.

Lani je bila zaključna prireditev natečaja na OŠ v Sečoveljah, letos pa je bila nosilka festivaala OŠ Draga Kobala v Mariboru. Sedmošolci so pod mentorstvom učiteljic Lucije Breznik in Franje Razdevšek v jernejškem narečju zdramatizirali, zaigrali in posneli koroško ljudsko pravljico Hoaležni medved in jo ponosno predstavili v kulturnem programu, ki je bil posvečen tudi 60-letnici tamkajšnje OŠ.

Navdušenje in vtisi učencev so bili nepozabni, o čemer govorijo tudi njihovi zapisi.

FRANJA RAZDEVŠEK, mentorica

Tudi letos smo učenci 7. a in b-razreda sodelovali na natečaju Vsaka vas ima svoj glas in bili za svoje delo nagrajeni z nastopom na zaključni prireditvi, ki je potekala na OŠ Draga Kobala.

Na šoli so nas učenci in učitelji zelo lepo sprejeli. Najprej smo se namestili v garderobo, kamor smo odložili svoje stvari, zatem smo imeli v telovadnici tonsko vajo za nastop. Po dobrem kosilu so nas odpeljali v rove iz 2. svetovne vojne, ki se nahajajo pod bivšo TAM in kjer so izdelovali vojaška letala. V rovu je bilo zelo mokro, mrzlo in zelo temno, zato nas je bilo kar malo strah. Ko smo prišli do zadnjega rova, smo si pogledali še film in slike iz 2. svetovne vojne, ki prikazujejo tudi bombardiranje mesta.

Po končanem ogledu se nam je predstavil turistični krožek OŠ Draga Kobala. Zanimivo je, da si vsak mesec ogledajo eno kulturno ali naravno znamenitost Maribora. Nato smo se odpeljali nazaj v šolo in sledil je ogled šole. Med ogledom smo se zelo zabavali, saj smo imeli najboljšo vodičko (učenko), ki nas je vodila po celi šoli. Po tem so sledile priprave na nastop. Malo nas je postalo strah, vendar smo v garderobi poskrbeli za dobro voljo, se hitro oblekli in pripravili na nastop. Ob 17. uri se je začela prireditev in tudi naš nastop. Nič nas ni bilo strah, saj smo imeli veliko vaj pod vodstvom učiteljic Franje Razdevšek in Lucije Breznik, zato smo bili dobro pripravljeni. Ponosni smo šli na oder in nič nam ni bilo nerodno predstaviti našega narečja. Vsak od nas je dobil tudi priznanje. Najlepša nagrada pa je seveda bil glasen in dolg aplavz. Tega dne zagotovo nikoli ne bom pozabila. Zelo pa se že veselim sodelovanja na natečaju v prihodnjem šolskem letu.

Monika VALTL, 7. b

»Ko smo nastopali in sem govorila, sploh nisem imela občutka, da sem pred množico. Igrala sem mater, ki svojim otrokom pripoveduje zgodbo. Ves dan je bil zame res lepa izkušnja in upam, da se bo še kdaj ponovila. B'lo je ful fajn, pa ziher bom še enbrt sodelovala.«

Tjaša VERHNJAK, 7. a

Ogled rovov iz 2. svetovne vojne

»Ker je bil naš prispevek nagrajen, smo bili povabljeni v Maribor, kjer smo z njim tudi nastopili. Že na začetku so nas lepo sprejeli in nas pospremili do šole, kjer smo dobili vsak svoje darilo. Pospremili so nas do garderob, imeli smo generalko in kosilo, potem pa je sledilo presenečenje, ki so ga pripravili posebej za nas. Odpeljali smo se na Tezno v staro tovarno TAM, kjer so včasih izdelovali razne dele za motorna vozila. Nad presenečenjem smo bili zelo navdušeni. Imeli smo voden ogled po skrivnih rovih, kjer so na skrivaj delali tudi med 2. svetovno vojno, saj so hoteli to tovarno od zunaj zbombardirati. Dobili smo vsak svojo čelado in svetilko ter se odpravili v rove. Bilo je zelo zanimivo. Po tleh je bilo veliko vode, ki je bila ponekod visoka tudi do 12 cm in več. Po ogledu smo se odpravili nazaj do osnovne šole, kjer smo imeli ogled po šoli. Sledila je prireditev, namenjena obletnici šole in predstavitvi 3. natečaja Vsaka vas ima svoj glas. Mi smo se predstavili tretji in odigrali koroško pripovedko *Hvaležni medved v jernejškem narečju*. Jaz sem igrala medveda. Opazila sem, da se jim je moja vloga zdela zabavna in da so bili ob ogledu predstave gledalci zelo navdušeni. Ko smo igro odigrali, smo se priklonili in dobili bučen aplavz. Vsi smo bili zelo ponosni nase. Tako se je dan zaključil. Vsi smo zelo uživali in upam, da bom imela še kdaj možnost sodelovati.«

Mel ČREŠNIK, 7. a

»V Mariboru smo zaigrali igro *Hvaležni medved v narečnem jeziku*. Imel sem vlogo otroka in ni me bilo sram govoriti v narečju. Dobro si bom zapomnil ogled rovov iz 2. svetovne vojne in občutek, kako ponosni smo se vračali domov.«

Metod PALKO, 7. a

Mati medvedu izpuli trn

Hvaležnega medveda smo nekateri učenci sedmega razreda predstavili v našem narečju. Sprva nam je to delalo velike preglavice, a smo jih odpravili z malo vaje in potrpljenja, ob tem pa smo se zelo zabavali. S trdim delom smo začeli že lansko šolsko leto. Posneli smo dva kratka filma, in sicer zgodbo o hvaležnem medvedu in zgodbo o prijazni sosedu. Nagrado smo prejeli za zgodbo o hvaležnem medvedu, a so tudi zgodbo o prijazni sosedu pohvalili. V Mariboru smo bili lepo sprejeti. Ko smo prispeli, smo dobili vsak svoje darilo, nato smo se odpravili v garderobe, imeli tonsko vajo ter odšli na kosilo. Ko smo se najedli, smo se počasi odpravili v podzemno tovarno, bilo je zelo zanimivo. Prispeli smo nazaj, nato pa odšli na ogled šole, ki so ga vodile osmo- in devetošolke. Ob 18. uri se je pričela prireditev. Vsi smo imeli malo treme, ampak nastop smo kljub temu odlično izpeljali. Na odru smo se počutili kot zvezde, saj so v nas svetili reflektorji; tako je vsa trema izginila, saj nismo videli občinstva. Čeprav smo v predstavo vložili veliko truda, se je izplačalo, saj smo se zabavali ter bili veseli, ker nam je odpadlo nekaj ur pouka. Vsi pa se močno zahvaljujemo tudi našim mentoricam – učiteljici Luciji Breznik, učiteljici Franji Razdevšek ter učiteljici Majdi Mariji Lesjak, ki je tudi avtorica natečaja *Vsaka vas ima svoj glas*.

Sara IZAK, 7. a

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Ko se na ta dan zbudim, vem, da me v šoli čaka slasten zajtrk, zato se hitro oblečem in stečem v šolo.

V petek, 16. 11. 2018, smo na šolah jedli zdravo, saj smo praznovali tradicionalni zajtrk. Učenci smo pripravili mize in prtice. Ko sta prišla razredničarka in učitelj, smo si privoščili domač ržen kruh z maslom in medom ter mleko. Po zajtrku smo si šli ogledat prireditev, bilo je super. Po prireditvi smo se ločili; punce so plesale, fantje pa so šli na poligone v telovadnico. Sledila je malica po razredih – rogljički in kakav, njami. Nato smo se lotili pisanja pesmi in risali na temo zdravega zajtrka. Temu je sledil najboljši del – rezali smo sadje za sadno kupo. Zelo je bila slastna.

Uživali sva vsako minuto dneva, saj je bilo zelo zabavno. Ta dan si želiva ponoviti.

Sabina SALCMAN in Alina VRHNJAK, 6. b

Tradicionalni slovenski zajtrk

SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA

December ... Pravijo, da je najlepši mesec v letu, čaroben. Polni pričakovanj vstopimo v novo leto, si postavimo morda nove cilje, iščemo nove poti. A december je še vse kaj več, predvsem v šoli; veliko je kontrolnih nalog, ustnega ocenjevanja, a tudi raznolikih projektov, druženj ... v dveh mesecih veliko zanimivosti. Tudi v letu 2019 nas čaka veliko dela.

IZJEMEN USPEH DIJAKOV SREDNJE ŠOLE SLOVENJ GRADEC IN MUTA V ZNANJU KUHANJA – ZLATA MEDALJA IN 1. MESTO

Dijaki programov gostinstva in kuharstva so se tudi letos odpravili na tekmovanje v kategoriji MAGIC BOX v sklopu letos že 65. Gostinsko-turističnega zбора. Tokrat so se srečali v Bernardinu v Portorožu. Na Koroško so se vrnili z izjemnim rezultatom; premagali so vso konkurenco in postali državni prvaki.

Zmagovalna ekipa z mentorico

Ekipo so sestavljali **Grega Vaukman, Lovro Bobek in Amadej Potočnik**, njihova mentorica je **Bernarda Klančnik**.

Uspeh je še toliko slajši, saj je bila med sodniki tudi znana sodnica iz oddaje Masterchef Slovenija, stroga Alma Rekić. Njihov preizkus znanja je bil izjemno zahteven, saj so morali biti iznajdljivi in inovativni ter v 60 minutah povezati teorijo s praktičnim izdelkom. Dijaki so v obdobju pred tekmovanjem preizkusili različne kombinacije jedi, urili strežbo in spoznavali čuda sveta. Zanje je tak način dela velik izziv, predstavlja jim motivacijo za nadaljnje delo in učenje, pridobijo si nove izkušnje in spoznajo skorajda nešteto kombinacij hrane in pijače.

In s čim so prepričali strogo komisijo?

Na slikovitem in izjemno kreativnem krožniku smo lahko videli mesno rulado, nadevano s špinačo, ajdovo kašo z orehi in figami, gratinirane šampinjone, pomarančno omako, jabolčni čatni, korenčkov pire, ocvrto šalotko in kuhano hruško v teranu.

ERASMUS+, PRAKSA V TUJINI

V sklopu Konzorcija ekonomskih šol sodelujemo v projektu Erasmus+, preko katerega lahko dijaki opravljajo tritedensko praktično usposabljanje v tujini.

V oktobru je sedem naših dijakov odšlo v Španijo, v Valencijo. Prakso so opravljali v različnih podjetjih (hoteli, izposoja koles, prodaja apartmajev in promocija na segwayih), večina se je sporazumevala v angleščini, z nekaterimi strankami pa tudi v španščini. V teh tednih so živeli pri družinah, se družili z ekipo Esmovie in na samem začetku opravili krajši tečaj španščine.

Poleg dela je bil čas tudi za prosti čas: Valencijo so dodobra spoznali, odšli na plažo ...

Za dijake je ta možnost bivanja v tujini izjemna izkušnja – poleg angleščine tudi spoznavanje kulture in jezika dežele ter samega načina dela.

Spomladi 2019 na prakso v tujino odhaja še druga skupina naših dijakov, in sicer na Malto.

V sklopu projekta Erasmus+ smo obiskali Valencijo

STROKOVNA EKSKURZIJA V RIM, NEAPELJ, POMPEJI

Dijaki višjih letnikov programa gastronomija in turizem so doživeli pravo potovanje; obiskali so Rim, Neapelj in Pompeje. V dveh dneh doživljanja kulturnih znamenitosti Rima so si ogledali papeško državo Vatikan z Baziliko sv. Petra z znamenito kupolo, vatikanske muzeje z Michelangelovo slikarsko mojstrovino v Sikstinski kapeli, nato še večerni sprehod mimo Španskih stopnic in Fontane di Trevi, saj je Rim v nočnih urah še očarljivejši. Naslednji dan so se sprehodili po trgu Navona in videli steber

cesarja Marka Avrelija ter znani Panteon, kjer je bilo nekdanje pogansko svetišče, pa cesarski forum, Trajanov steber in spomenik Vittoriano. Seveda, čakal jih je tudi častitljivi Kolosej, ki je nekdanj sprejel več kot 45.000 gledalcev. Pri Fontani di Trevi so lahko preko ramen orgli noviči, da se še kdaj vrnejo v Rim. Sprehod so zaključili na Španskih stopnicah in Španskem trgu z vodnjakom Barcaccia.

Ogled amfiteatra

Iz čudovitega Rima jih je pot peljala še bolj proti jugu, naslednji cilj je bil namreč Neapelj – mesto, imenovano »hudičev raj«. V Neaplju so poskusili tudi značilno pivo margerita. Povzpeli so se na vulkan Vezuov, od koder je bil razgled na morje, Neapelj in Pompeje neprecenljivo.

Zadnji dan so si ogledali Pompeje, neverjetno arheološko mesto, ki ga je pred 2000 leti prekril pepel ob izbruhu vulkana Vezuov. Spoznali so ulico izobilja, borzo, amfiteater, hišo Vettijev, terme, ulico z javno hišo in drugo.

Seveda, poleg čudovitega potovanja, spoznavanja znamenitosti in okušanja italijanske kuhinje so kot bodoči turistični vodniki pripravili tudi pot in vodenje. Pravijo, da je to zanje neprecenljiva izkušnja.

ENODNEVNA STROKOVNA EKSKURZIJA V SVET GLASBE

Ta svet glasbe so dijaki predšolske vzgoje spoznavali v Cankarjevem domu, ki so si ga najprej ogledali pod strokovnim vodstvom, in izvedeli, da je vsaka dvorana poimenovana po znanih Slovencih, barve dvoran pa predstavljajo zastavo Slovenije. Izbrani koncert se je dogajal v Gallusovi dvorani. Dvorano so napolnili učenci in dijaki iz različnih šol po Sloveniji. Naslov koncerta je bil »Tolkala v orkestru« in kot že pove ime samo, so nastopajoči bili tolkalci, poleg njih pa je nastopal še orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Simona Dvoršaka. Povezovalec koncerta je bil Franci Krevh, ki je na zanimiv način predstavil zgodovino tolkal in popestril dogajanje na odru.

Dijakinja Maja Krenker: »Najprej so nam zaigrali svetovno znano skladbo, ki jo poznamo kot uvod v nekatere filme. Publika je bila navdušena, saj so odlično igrali. Slišali smo znane in manj znane ritme, ki gredo težko v uho, a smo se z lahkoto uživali v melodijo,

ki nas je ponesla v svet glasbe. Nastopajoči so zaigrali enajst skladb različnih skladateljev, po mnenju sošolcev pa je bila večini najbolj všeč skladba z naslovom »Coffe to go«, ki je predstavljal pot kave od pridelave do trgovskih polic. Nekaj posebnega pa je bila marimba, glasbilo, podobno ksilofonu, na katerega je skupaj z orkestrom zaigrala Barbara Kresnik. Po končanem glasbenem nastopu je v isti dvorani sledil še vodeni ogled orgel, tako da smo izvedeli veliko stvari o tem veličastnem glasbilu. Na koncu predstavitve je na orgle zaigrala tudi profesorica Berta Komprej. Glede na to, da je poklic, za katerega se izobražujemo, povezan z glasbo, je prav, da spoznavamo različne glasbene zvrsti. Menim, da nam bo ta dan ostal v lepem spominu, saj so naša ušesa napolnili zvoki drugačnih, a prijetnih melodij.«

Skupinska slika

JESENSKO ŠKRATOVANJE

Nekateri dijaki predšolske vzgoje so zadnja vikenda v oktobru preživeli nekoliko drugače; preizkusili so se kot animatorji v različnih delavnicah za najmlajše. Pot jih je popeljala v Škratov gozd v Slovenj Gradcu, kjer so spoznali zanimiva bajeslovna bitja – vile, Perkmandeljca, ajdovske deklice, žitne škrate ... Ob koncu gozda pa jih je pot odpeljala še čez travnik, kjer se je razkril dom Coprnice Zofke.

Male roke so v delavnicah dolble buče, spretno vihtele nožke, kladiva in pisane čopiče ter nosile koruzna stebila in bukove veje. Domovanje so naselili mali pisani škratje. Otroci so se podučili tudi o »prešanjju« jabolčnega soka, se preizkusili v kotaljenju buč, škratov vlak pa jih je popeljal v skoraj že pozabljen svet slovenskih ljudskih junakov.

Tako sta bila ta dva vikenda za otroke, prav tako pa za dijake, neverjetna izkušnja. Kot bodoči vzgojitelji so imeli priložnost, da so otroke spoznali izven vsakodnevene rutine v vrtcih in se z njimi poigrali na nekoliko drugačen način. V delavnicah so lahko uporabili strokovno znanje, ki ga pridobivajo v šoli, in ga nadgradili z dragocenimi izkušnjami. Njihova naloga na Jesenskem škratovanju ni bila samo animacija otrok, ampak so se celo sami prelevili v škratke. Tako so se že na začetku najmlajšim predstavili kot bitja, ki jih lahko srečajo le tam – na Gmajni. Z nasmejanimi obrazi so jih otroci spraševali o zgodbah in s tem vedno bolj gojili svojo domišljijo.

POMLADIMO GOZDOVE

Slovenske gozdove so v zadnjem času prizadeli žledolom, vetrolom in napad podlubnikov. Na velikih golih površinah, ki so nastale po naravnih ujmah v zadnjih štirih letih, je naravna obnova otežena in lahko traja tudi več desetletij. Zaradi vsega tega so se v družbi Slovenski državni gozdovi (SiDG), ki gospodari z državnimi gozdovi, odločili, da organizirajo vseslovensko prostovoljno akcijo pogozdovanja in z njo vsaj malo ublažijo posledice naravnih ujm na naše gozdove.

Pomladimo gozdove

Na akcijo smo se odzvali tudi na naši šoli in pogozdovanja so se udeležili dijaki 1. letnika programa mizararstva.

Akcija z naslovom »Pomladimo gozdove« je potekala v soboto, 13. oktobra 2018, na šestih lokacijah po Sloveniji.

Nam je bila dodeljena lokacija Rdeči breg v bližini Lovrenca na Pohorju. Sadili smo smreko in gorski javor; vsak dijak je ročno posadil približno 40 sadik. Na površini pol hektarja smo skupaj z ostalimi udeleženci posadili 1000 sadik smreke in 200 sadik javorja. Delo je bilo zaradi strmega terena, ki je bil na nekaterih mestih porasel z robido, dokaj zahtevno in naporno.

Veseli in zadovoljni smo, da smo pomagali pri obnovi gozdov in tako z akcijo prispevali k ozaveščenosti o pomenu gozdov.

PUJSEK IZ IGRICE POTUJE NAOKOLI. IN KJE JE BIL?

Celo na obisku v dvojezičnem vrtcu v Globasnici

Dijaki četrtnih letnikov programa predšolska vzgoja so se z igrico Pujs si želi kolo podali v Globasnico – dvojezični kraj v Avstriji. Namen je bil spoznavanje dvojezične šole in vrtca. Dijake je zanimalo predvsem to, kako se otroci prilagajajo uporabi dveh jezikov hkrati.

Svoj obisk smo hoteli malo popestriti tudi njihovim otrokom, zato so s sabo prinesli vso sceno, kostume in pripomočke, ki so jih lansko šolsko leto potrebovali za gledališko igrico Pujs si želi kolo. To igrico so lani zaigrali po skoraj vseh koroških vrtcih, zdaj pa so imeli odlično priložnost, da jo predstavimo tudi nekomu, ki mogoče slovenskega jezika ne obvlada tako dobro. Na predstavo so se otroci zelo dobro odzvali, odgovarjali so na vprašanja, na koncu pa so želeli še enkrat spoznati vse nastopajoče živali. Kasneje so se šolarji vrnili v učilnice, z vsakim razredom pa je odšla skupina dijakov, saj so zanje pripravili manjšo delavnico. Izdelovali so namreč pujske iz papirja. Dokazali so, da jim slovenski jezik, čeprav živijo v Avstriji, ne dela večjih težav, saj so vsa navodila razumeli. Vodja vrtca jih je popeljala po prostorih in predstavila njihovo dnevno rutino, kako se otroci razporedijo po lepo opremljeni igralnici, in razlike med njihovimi ter našimi vrtci. Po ogledu pa so imeli dijaki priložnost spoznati otroke, se z njimi povezati in se tudi igrati. Med malico in kosilom se ti sporazumevajo v nemškem jeziku, kar je bila sicer manjša težava, a ta dan so naši dijaki preživeli v krasni družbi.

Obisk v Globasnici

Tudi v Šmartno je šel ... v šolo in vrtec

S poučno in zabavno ekološko obarvano igro Pujs si želi kolo so zabavali učence od 1. do 6. razreda. V OŠ so bili povabljeni v okoviru prireditve Sprejem prvošolčkov.

Učenci različnih starosti so napeto spremljali zaplet in razplet igre, trepetali zaradi hudobnega volka in navijali za ubogega pujska, ga spodbujali ter navijali zanj in njegove živalske prijatelje. Zgodba o prijateljstvu se jih je dotaknila, saj sporoča, da lahko prijatelji premagajo vse, če si nesebično pomagajo, hkrati pa skrbijo za čisto okolje – za gozd, v katerem prebivajo.

Na koncu so si vsi oddahnili, saj je dobro premagalo zlo. Učence so zelo pritegnili tudi glasbeni vložki – petje in igranje dijakov na Orffova glasbila, klavir in kahon. Z močnim aplavzom so nagradili nastopajoče dijake in se jim pridružili na odru ter preizkusili kostume, maske in tudi zaigrali na glasbila. Dijaki so igrico prav tako zaigrali predšolskim otrokom v vrtcu Leseni škrtat (Šmartno pri Slovenj Gradcu) in tudi tu navdušili najmlajše občinstvo.

VRTEC MUTA NA OBISKU

Vrtec na obisku

V goste smo povabili otroke iz vrtca Muta. Dijaki 4. letnika predšolske vzgoje so jim najprej razkazali igralnico, nato pa jim zaigrali poučno ekološko obarvano igro Pujs si želi kolo. Okrog 40 prijetnih in radovednih otrok je navdušeno spremljalo dogajanje na odru. Po nastopu je pujs obdaril otroke s papirnatimi pujski, nato pa so otroci zapeli in zaplesali z vsemi nastopajočimi. Druženje je bilo prijetno srečanje predšolskih otrok in bodočih vzgojiteljev, ki so si v stiku z otroki nabrali dragocene izkušnje ter se preizkusili v vlogi animatorjev.

Tudi vrtec si je ogledal igro Pujs si želi kolo

EUROSKILLS 2018

V septembru je potekalo tekmovanje mladih iz vse Evrope v različnih poklicnih spretnostih. Do uvrstitve na Euroskills nas je popeljala zmaga na državnem tekmovanju Olimpijada poklicev – SloveniaSkills v okviru sejma Informativa v Ljubljani. V Budimpešto smo se odpravili 20. 9. 2018 in tam preživeli naporen teden. Tadej Kalajžič, dijak 2. letnika smeri lesarski tehnik (PTI), je zastopal Slovenijo in našo šolo v panogi stavbni mizar.

Po zmagi na državnem tekmovanju so se začele intenzivne priprave za to prestižno evropsko tekmovanje. Tadej nas je zastopal častno in v tekmovalnem duhu. Tekmovanje je bilo zelo obiskano, saj si ga je v treh dneh ogledalo preko 100 000 obiskovalcev, predvsem mladih iz osnovnih, srednjih in visokih šol.

Kot sodnik je na tekmovanju sodeloval tudi učitelj praktičnega pouka naše šole, Andrej Otto, Tadej pa se je pripravljal pod mentorstvom Štefana Pirnata.

V novembru so bili vsi tekmovalci, sodniki, mentorji in ravnatelji šol povabljeni na posvet o prihodnosti poklicnega izobraževanja v Državni svet, kjer so udeleženci tekmovanja dobili priznanja v zahvalo za promocijo poklicnega izobraževanja.

Tako ... Delček našega dela smo zapisali, veliko in še več pa lahko preberete na naši spletni strani in Facebookovi strani naše šole.

Alenka HELBL

Podelitev priznanj v Državnem svetu

Tadej z mentorjem

Ob vstopu v letu 2019 vam dijaki in učitelji Srednje šole Slovenj Gradec in Muta z ravnateljem Bernardom Kresnikom in pomočnikom ravnatelja Romanom Založnikom želimo naslednje:

»V novem letu bodite matematiki. Seštejte zdrave, odštejte žalost, delite srečo in množite ljubezen.«

KNJIŽNICA MUTA

COUNTRY DELAVNICE ZA OTROKE

Delavnice za otroke

Ena izmed nalog knjižnice je tudi izvajanje dejavnosti, ki našim uporabnikom in obiskovalcem omogočajo kvalitetno preživljanje prostega časa. Tako pogosto izvajamo pravljíčne ure in ustvarjalne delavnice v knjižnici, v vrtcih in šolah in tudi v sodelovanju z drugimi društvi. Na pobudo Turističnega društva Muta smo se z veseljem udeležili Country zabave, ki je 16. septembra 2018 potekala v središču Mute. Ob lepem sončnem popoldnevu smo skupaj z otroki izdelali skoraj petdeset kavbojskih klobukov, ki so otrokom še popestrili razigrano popoldne.

Vesna DOBNIK

Nestrpno že čakamo na začetek pravljíce

PRAVLJIČNE URE

Če želite, da bodo vaši otroci pametni, jim morate brati pravljíce.
Če želite, da bodo vaši otroci še bolj pametni, jim preberite še več pravljíč.

(Albert Einstein)

Poslušanje pravljíč je za otroka odlična razvojna spodbuda, saj pravljíce razvijajo otrokovo domišljijo in ustvarjalnost, bogatijo besedni zaklad, z uživoljanjem v junake pa se učijo sočustvovanja, spopadanja z izzivi, pogumnega sprejemanja življenjskih preizkušenj, vztrajanja v naporih ter premagovanja ovir.

Pomembno je, da otroka že v predbralnem obdobju navadimo na knjigo, saj ga s tem pripravljamo na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka. Pri tem imajo najpomembnejšo vlogo starši, ki otroka vpeljejo v svet knjig in branja, velik vpliv pa ima tudi šola, ki s svojimi zahtevami navaja na njihovo uporabo. V knjižnici se trudimo, da z razpoložljivimi sredstvi čim bolj izpolnimo literarne potrebe in želje naših bralcev, še zlasti otrok.

Ure pravljíč so oblika knjižne vzgoje, ki jo v Knjižnici Radlje in vseh njenih enotah izvajamo enkrat mesečno od oktobra do aprila. V preteklih letih so se pravljíčne ure v knjižnici na Muti izvajale v popoldanskem času, kar je bilo za starše velika obremenitev in je marsikomu povzročala časovno stisko. Opazili smo precejšen upad obiska, zato smo z letošnjim šolskim letom k sodelovanju povabili vrtec in z veseljem so se odzvali vabilu. Z novim letom tako ukinjamo popoldanski termin pravljíčnih ur. Le-te se bodo od januarja naprej izvajale samo še v dopoldanskem času in sicer (praviloma) vsako tretjo sredo v mesecu ob 10. uri – v dogovoru z vrtcem, seveda pa so vabljeni tudi otroci v domačem varstvu, da se nam pridružijo.

Tanja REPNIK

Pravljíčna ura v knjižnici Muta

KOROŠCI PA BUKVE BEREMO – BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE 2018–2019

V Knjižnici Radlje ob Dravi smo v oktobru 2018 pričeli z deveto sezono »bralne značke za odrasle« pod motom »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO«, ki poteka v vseh koroških splošnih knjižnicah. Gre za skupen projekt z istim imenom, pri čemer pa vsaka knjižnica pripravi svoj priporočilni seznam gradiva in oblikuje svoj spremljevalni program.

Branje poteka od oktobra 2018 do aprila 2019. Vsem bralcem, ki se prijavijo in v tem obdobju preberejo 5 knjig s priporočilnega seznama, na zaključni prireditvi podelimo knjižno nagrado in praktično darilo. Ker bralna značka za odrasle poteka v vseh oddelkih naše knjižnice, je včasih težko zagotoviti želeno knjigo. Takrat lahko izberete tudi knjigo, ki ni na seznamu, mora pa biti od avtorja s seznama. V pomoč pri izbiri so kratke vsebine knjig, ki jih dobite v knjižnici ali na spletni strani Knjižnice Radlje pod zavahkom KNJIŽNIČARJI PRIPOROČAMO. Za sodelovanje pri bralni znački za odrasle se je potrebno prijaviti osebno v knjižnici, pri čemer je članstvo v knjižnici pogoj za sodelovanje. Če niste član in se želite včlaniti zaradi sodelovanja, vam ob vpisu članarino podarimo.

Ob prijavi prejmete vse potrebne informacije in bralno mapo. V bralni mapi je bralni karton, na katerega sproti vpisujete naslove prebranih knjig. **Bralni karton oddate v knjižnici do 6. aprila 2019.** V mapi so tudi listi, na katere vpišete vtise o prebranih knjigah. Zapisi niso obvezni. Če želite, jih izpolnite in sproti ob obiskih knjižnice oddate. Zbiramo jih v knjigi priporočil za branje, kjer si lahko ogledate tudi druga priporočila. Marsikomu, ki se za branje določene knjige težko odloči, olajšajo izbiro. Veseli smo jih tudi knjižničarji, saj se zavedamo, da je najboljša reklama to, kar bralec priporoči bralcu. Poleg tega nekaj teh mnenj predstavimo obiskovalcem zaključne prireditve v mesecu aprilu.

Uradna otvoritev bralne značke za odrasle je običajno v drugi polovici novembra z literarnim večerom, kjer gostimo slovenskega avtorja, katerega delo je uvrščeno na priporočilni seznam. Letos je bila naša gostja priljubljena avtorica Azra Širovnik, s katero smo se pogovarjali o njeni zadnji izdani knjigi »Pusti otrokom, naj se smejejo«. Tudi za zaključno prireditev načrtujemo literarni večer s slovenskim avtorjem/avtorico, katerel-ga ime zaenkrat še ostaja skrivnost.

Tanja REPNIK

Dobrodošli v Knjižnici Muta

KOROŠCI PA BUKVE BEREMO BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE 2018–2019 PRIPOROČILNI SEZNAM

Knjižnica
Radlje ob Dravi

1. **AMIRREZVANI** Anita: Kri coetlic
2. **BANDI**: Obtožba: prepovedane zgodbe iz Severne Koreje
3. **BARTOLO** Pietro: Lampedusa: sredi morja solza
4. **CANKAR** Ivan: Kurent
5. **CHARLES** Martin: Gora med nama
6. **DEBELJAK** Aleš: Tukaj, zate, tam
7. **DEBEVC** Maja: Trije koraki do sreče
8. **DRAKULIČ** Slavenka: Mileva Einstein, teorija žalosti
9. **ESTES** Kelli: Dekle, ki je pisalo s svilo
10. **GOLOB** Tadej: Kot bi Luna padla na Zemljo, biografija M. Zupančič
11. **HANNAH** Sophie: Točka rešitve
12. **HISHAM** Matar: Vrnitev
13. **HIRSI ALI A.**: Odpadnica
14. **KERANGAL DE** Maylis: Na tej točki noči
15. **KRANJEC** Špela: Pojedla sem anoreksijo
16. **KUNČNIK** Zdenka: Kdaj in kako duša umre
17. **MARTIN - LUGAND** Agnes: Srečni ljudje berejo in pijejo kavo
18. **MIČIČ** Simon: Deček s tatujem na srcu
19. **MORGAN** Marlo: Imenovali so jo Dvojce src
20. **MORRIS** Heater: Tetovator iz Auschwitza
21. **ODPRTE DLANI IX.** zbornik literarne skupine Utrip Zgornje Drave
22. **PENNEY** Stef: Nežnost volkov
23. **SCHROFF** Laura: Nevidna nit
24. **STRELECKY** John: Kavarna na koncu sveta
25. **ŠIROVNIK** Azra: Pusti otrokom, naj se smejejo
26. **ŠTEGER** Aleš: Odpusti
27. **THOMPSON** Walker Karen: Čas čudežev
28. **VALLGREN** Carl - Johan: Mož v senci
29. **WHITE** Patrick: Viseči vrt
30. **ZAHAR** Prilepin: Samostan
31. **GREEN** John: Neskončen stolp želov
32. **KOVAČ** Polona: Loverboy
33. **NIVEN** Jennifer: Vsaj en popoln dan
34. **PALACIO R. J.**: Čudo
35. **ZORMAN** Ivo: V sedemnajstem

... ali druge knjige, ki so jih napisali avtorji na seznamu.

Prijetno branje!

PIKNIK V LEPI DOLINI 2018

Osemnajsto srečanje članov Društva upokojencev in Društva invalidov Muta je na začetku septembra potekalo v obnovljeni stavbi bivše osnovne šole v Bistriškem jarku nad Muto. V opuščeni šoli so člani Kmečke godbe s Pernic pridobili prostor za glasbene vaje ter večnamensko dvorano s stotimi sedeži. Domačini so ponosni na lepo urejeno dolino in so jo poimenovali kar lepa dolina, čeprav živijo tudi v strahu, da bi popustil velikanski jez pod Golico v Avstriji.

Piknik v lepi dolini

Kljub slabemu vremenu je bila udeležba na pikniku dobra, vendar je odpadlo nekaj kulturnih in športno-zabavnih iger. Na 18. pikniku so kot gostje sodelovali upokojenci iz Smlednika, ki so jim v Radljah ob Dravi razkazali vodni park ob reki Dravi.

Na fotografiji: Na pikniku so Radeljčani skuhal bograč, domačini pa so prikazali prešanje jabolok na stari način

Piknik v lepi dolini

Hinko JERČIČ

KULTURNI VEČER NA MUTI

V oktobru se pod okriljem DI in DU Muta že tradicionalno pripravlja kulturni večer, na katerem sodelujemo literarna skupina Utrip Zg. Drave, ženski pevski zbor Klasje in ročnodelski krožek Trobentice. Do lanskega leta je nastopila tudi skupina Diaton, na razstavi pa je sodeloval tudi zeliščarski krožek Kamilice, ki letos ne deluje več. Ta dogodek je potekal 19. 10. 2018 v avli Osnovne šole Muta. S pozitivno tremo smo nastopajoči stikali glave in z dobro izbranim programom čakali na občinstvo. Le peščica ljudi nam je prisluhnila. Hvala, da ste prišli. Ne bom iskala krivcev za slabo obveščenost o dogodku, a lahko rečem, žal, da se ne zna prisluhniti KULTURI tudi na takih prireditvah.

Razstava ročnih del

V knjižnici na Muti so članice ročnodelskega krožka Trobentice zopet pripravile razstavo izdelkov, ki jih pridno ustvarjajo skozi vse leto. Vedno je veliko novosti in občudovanja vrednih predmetov, v katere je vložena dosti znanja, časa in potrpežljivosti. Ob druženju je dišalo po domačem čaju in slaščicah. Tudi zaradi tega je vredno obiskati kulturni večer na Muti, si nasititi dušo, odpočiti oči in umiriti duha.

Razstava ročnodelskega krožka

Marija OMULEC

PRIJATELJSKO SREČANJE KMEČKE GODBE PERNICE IN ORTSMUSIK SOBOTH

Novembra 2018 smo godbeniki in godbenice Kmečke godbe Pernice skupaj z Ortschaftsmusik Soboth obeležili 20. leto medsebojnega prijateljstva.

Le-to se je začelo leta 1998, ko smo v naših arhivih fotografij in zapisov našli prve fotografije godbenikov in godbenic godbe iz leta 1903. Ob praznovanju 95. letnice obstoja Kmečke godbe Pernice smo tako poleg koroških godb povabili tudi sosednjo godbo iz Avstrije, Ortschaftsmusik Soboth.

Godbeniki in godbenice so se našemu povabilu z veseljem odzvali in se tako udeležili naše parade. Ob popoldanskem druženju in spoznavanju smo se odločili, da z veseljem še kdaj skupaj zaigramo in tako navežemo močnejše stike. Še istega leta jeseni je prišlo do prvega srečanja na Pernicah, kjer smo tudi podpisali listino o medsebojnem sodelovanju. Srečanja so sprva potekala vsako leto, enkrat pri nas, naslednje leto v Avstriji, nato pa vsaki dve leti. Poudarek srečanj je bil na igranju skupnih skladb, njen moto pa »glasba ne pozna meja«, saj so bile meje takrat še varovane z obeh strani, mi pa smo, vsaj na kulturnem področju, ob tem naredili velik korak k brisanju mej. Sprva je pogovor potekal oteženo zaradi različnih jezikov, danes pa se med godbeniki in godbenicami avstrijske godbe že najde marsikdo, ki nas razume in se z nami pogovori tudi v slovenščini.

Letošnje srečanje, ki ga je godba Ortschaftsmusik Soboth gostila v mesecu novembru, je bilo jubilejno, in sicer že deseto po vrsti. Pot nas je vodila z Mute preko Pernic, Mlak, kjer so nas na kmetiji Herman prijazno pogostili, vse do Soboth v Avstriji. Ob lepem in sončnem vremenu so nas pričakali v centru Soboth, kjer so nam odigrali

nekaj pozdravnih koračnic, v pozdrav pa smo jim odgovorili tudi mi. Ob toplim stisku rok je bilo z obrazov mogoče razbrati, da je od zadnjega srečanja minilo že kar nekaj časa. Prijazni gostinci iz sosednjih gostiln so nas pogostili z vrčkom piva, kozarcem vina ali soka. Srečanje smo nadaljevali v prijetnem ambientu v šotoru, ki stoji poleg zgradbe, podobne naši Mitnici. Tam smo podpisali listino o ponovnem srečanju čez dve leti. Vsekakor pa je potrebno poudariti, da sta na srečanju prisostvovala tudi predstavnika politične oblasti, poslanec avstrijskega zveznega parlamenta, Hubert Koller, ter župan Občine Muta, Mirko Vošner.

Prijateljsko srečanje

Čas ob dobri hrani, pijači in glasbi, v okviru katere se je nabralo dovolj skupnih skladb za skoraj celoten koncert, je hitro minil. Tako smo si ob ponovnem stisku rok zaželeli nasvidenje in ponovno srečanje čez dve leti.

Rupert KRAJNC

TURISTIČNO DRUŠTVO MUTA

Turistično društvo Muta že vrsto let uspešno gradi temelje za razvoj turizma v kraju. Prireja različne turistične, kulture, umetnostne, družabne in zabavne prireditve ter skrbi za urejenost in izgled občine. Tudi pri največjih prireditvah v času občinskega praznika je aktiven predlagatelj in izvajalec programa.

V septembru 2017 je turistični objekt Mitnica zaprl vrata, ker je ostal brez najemnika. Turistično društvo je na željo občine in župana priskočilo na pomoč in začasno prevzelo obratovanje. V času upravljanja (do avgusta 2018) je društvo pri Mitnici priredilo več lepih prireditev, z objektom ravnalo kot dober gospodar, povezovalo različna društva in turistične ponudnike z Mute ter ponudilo pestro ponudbo kulinarike, tudi domačih ponudnikov.

V vsem tem času pa društvo ni pozabilo na ostale prireditve na Muti. V februarju 2018 so člani društva priredili veselo pustno

Pustno rajanje

rajanje v amfiteatru. Pridružila se jim je tudi Kmečka godba Pernice, ki vsako leto tradicionalno priredi povorko na Gortini. Skupaj z animatorko in Osnovno šolo Muta je bilo na Muti pustno rajanje res prijetno. Za pogostitev s krofi pa sta poskrbeli pekarna Sezam in Občina Muta.

Valentinov koncert

V februarju je društvo priredilo tudi Valentinov koncert s Prifarskimi muzikanti, ki so navdušili obiskovalce z Mute in okolice. Člani skupine so bili navdušeni nad prisrčnim sprejemom in nas povabili v svoje kraje ob reki Kolpi.

Ob dnevu žena

Ob dnevu žena je društvo skupaj z županom Občine Muta, g. Mirkom Vošnerjem, pripravilo presenečenje za žene, matere in dekleta. Kulturno-umetniška skupina iz Šmiklavža je zaigrala igro Vaja zbor, na koncu pa je vsaka ženska v dar prejela rožo.

Ob velikonočnih praznikih je turistično društvo poskrbelo za praznični izgled kraja.

Velikonočni aranžma

Prvega maja je pri Mitnici potekala malo drugačna prireditev kot običajno. Društvo in Občina Muta sta poskrbeli, da so se lahko

občani posladkali s torto in podružili ob kavici. Skupaj s Pihalnim orkestrom Muta je bil pri Mitnici v maju organiziran tudi koncert. Ob zaključku občinskega praznika je društvo organiziralo tudi nedeljsko popoldne – s stojnicami različnih ponudnikov – v soorganizaciji Kulturnega društva Muta z nastopi plesnih skupin in z zaključkom s klapo Galeb.

Koncert pri Mitnici

Čez poletje so člani društva z različnimi dekoracijami poskrbeli za lep izgled Mute, pri katerih so se radi ustavljali občani in turisti od drugod.

Dekoracija

V Sloveniji so mnogi kraji bolje turistično razviti kot Muta, zato so šli člani društva na ogled in izobraževanje. Sprejeli so nas v Podčetrtku, v Olimjah, kraju z bogato turistično ponudbo in dolgoletnimi izkušnjami na področju turizma. Na občini nas je sprejela občinska uprava z županom, g. Petrom Misjo, ki je tudi predsednik Turistične zveze Slovenije. Ogladali smo si najstarejšo

Izobraževanje v Podčetrtku

lekarno, čokoladnico, samostan, park in enega od večjih in uspešnih turističnih ponudnikov, Jelenov greben.

Izobraževanje za turističnega vodnika

Naloga turističnega društva je tudi turistično vodenje po občini Muta, zato je v poletnem času društvo skupaj z Občino Muta, s kustosom iz Koroškega pokrajinskega muzeja, gospodom Marjanom Kosom, z dolgoletno turistično vodjo na občini, gospo Angelco Mrak, in z izdelovalko turistične strategije za Občino Muta, gospo Anjo Vajde, pripravilo izobraževanje novih turističnih vodnikov, ki bodo prejeli potrdilo za lokalno vodenje turistov po občini.

Likovna kolonija

Člani društva so poskrbeli tudi za organizacijo in izvedbo največje prireditve – 1. likovno kolonijo na Muti, ki je trajala dva dni. Umetniki s Koroške so v dveh dneh turistično spoznali občino Muta in ustvarili lepa umetniška dela, ki so jih podarili občini in turističnemu društvu. V jesenskem času se je izdelal tudi katalog ustvarjenih del in razstava v večnamenski dvorani.

Country zabava

V septembru je društvo ponovno presenetilo z novo prireditvijo na Muti. Skupaj z občino in picerijo Zajnadler so člani društva pripravili Country popoldan z ansamblom Joe & The Rhytem Boys.

Božični bazar

Društvo tradicionalno organizira tudi izdelavo velikega adventnega venca in prižig lučk na njem.

Božična vas

Ob koncu leta bodo poskrbeli za veseli december, in sicer z božičnim bazarjem in božično vasjo, ki bo na ogled v decembru med vikendi. Kljub temu da društvo nima veliko članov, priredi veliko zanimivih in pestrih prireditev, saj vsak član prostovoljno prispeva svoj dragoceni čas.

Dekoracija – Dobrodošli na Muti

Tudi v bodoče vabljeni na prireditve Turističnega društva Muta, ki jih ne bo manjkalo.

Rudi KOLEŽNIK

PLANINSKO DRUŠTVO BRICNIK MUTA – IZLET V NEZNANO

Skupinska slika na Sotinskem vrhu

Kakor že več kot dvajset let doslej smo planinci domačega društva tudi letos na Martinovo nedeljo, nekako za zaključek glavne planinske sezone, priredili izlet v neznano. Tokrat nas je pot zanesla v bližino tromeje med Slovenijo, Avstrijo in Madžarsko.

Kot uvod na ta izlet smo si najprej ogledali grad Grad, baje največji grajski kompleks v Sloveniji. Za razliko od mnogih gradov, ki jih premoremo, je ta še sorazmerno dobro ohranjen in je trenutno v postopku prenove. Ogledali

smo si lepo ohranjeno in bogato starinsko opremo gradu, bivalne prostore takratne grajske gospode ter delavnice. Skratka, bilo je kaj videti.

Sledil je pohod, tokrat na bližnji Sotinski vrh, ki brez razglednega stolpa na vrhu v višino meri celih 418 metrov. Imeli smo čudovito, toplo in brezvetrno vreme z dobrim razgledom na vso goričko pokrajino, kar je pozitivno vplivalo tudi na naše razpoloženje.

Po obisku vrha smo se odpeljali v Rogašovce do gostilne Kuzmič, kjer nas je že čakalo bogato kosilo, začinjeno z dobro kapljico, kot se na Martinovo spodobi. Manjkal ni niti kulturni program s krstom novega vina. Izvedli sta ga naši članici Silva in Lenka.

Pohod proti Sotinskemu vrhu, Goričko

Čas je kar hitro mineval, rahlo se je temnilo, ko smo se spravili v večji in manjši avtobus. Bilo nas je rekordno število – oseminšestdeset članov, največ doslej. Rad bi omenil še nekaj. Ob odhodu smo se dogovorili, da na poti domov naredimo krajši postanek pri gostilni Šarman. Ob prihodu v bližino gostilne pa smo na en mah sklenili, da se odpeljemo kar naravnost domov. In kaj to pomeni? Staramo se, tista razigranost izpred dvajsetih let nas je minila, žal.

Izlet v neznano se je, kolikor se spomnim, porodil v moji glavi. Pred tem izletov take vrste, ko do zadnjega trenutka ne veš, kam te bo vodila pot, ni bilo. Sedaj pa nas posnemajo planinska društva širom po Sloveniji. Razlika je samo v tem, da v našem društvu sedaj poteka vse bolj umirjeno, letom primerno. Na začetnih tovrstnih izletih smo na avtobusu ob vračanju domov celo plesali in se naslednji dan spraševali, zakaj imamo tako obtolčene noge. A še vedno se imamo lepo, nobenega trenja ni med nami, prevladuje dobra volja. Če ne verjamete, se nam na naslednjem izletu pridružite.

Letošnji izlet sta posrečeno izbrala, organizirala in vodila naš vodnik Ervin in njegova žena Silva. Hvala obema!

Ernest PREGLAV

ŠPORTNO DRUŠTVO SHOTOKAN KARATE-DO

V mesecu oktobru smo uradno odprli svoja vrata. Zanimanja je več, kot smo pričakovali. Dvakrat tedensko že redno trenira 15 članov. Ti kažejo veliko zanimanje za tekme, zato smo jim omogočili udeležbo na 12. S. K. I. F. mednarodnem turnirju v Domžalah 2018. Tekmovanja smo se udeležili štiri tekmovalci.

Aneja Koležnik je dosegla 6. mesto v kategoriji starejše deklice in 5. mesto v kategoriji mladinke. Tasja Krajnc je dosegla 5. mesto v kategoriji mlajše deklice. Pri ženskah je Clarissa Rošker dosegla 3. mesto v katah in 1. mesto v borbah ženske do 60 kg. V ekipnem

delu tekmovalca sva Timotej Koležnik in Clarissa Rošker dosegla 4. mesto. Kot društvo smo v skupnem seštevku dosegli 13. mesto.

Prav tako smo se udeležili državnega prvenstva v tehničnih disciplinah v Mariboru. Na tem tekmovalstvu so potekali tudi izpiti za inštruktorje in sodnike, slednjega sva se udeležila s Clarisso in se pravič preizkusila v vlogi sodnika. Tekmovala sva tudi v ekipnem delu, kjer sva dosegla 2. mesto, Clarissa pa je bila v posameznem delu prva.

Mednarodni turnir v Zrenjaninu

11. novembra sva se v okviru reprezentance S. K. I. F. Slovenija udeležila mednarodnega turnirja v Zrenjaninu v Srbiji. Tekme se je udeležilo 45 klubov iz več držav, vsega skupaj je sodelovalo 800 tekmovalcev. Clarissa je dosegla 3. mesto v katah posamezno in jaz

Državno prvenstvo

2. mesto v katah posamezno. Aktivno se pripravljamo na mednarodno tekmovanje v Kuzmi. Člani društva bodo v decembru polagali prve izpite za pasove. Vpisi v naše društvo potekajo vso leto, še vedno se nam lahko pridružite.

Timotej KOLEŽNIK

PLESNO TEKMOVANJE V PRAGI

Plesno tekmovanje v Pragi

Člani plesne skupine Smaragdne oči, sekcija KUD Muta in KD Vuzenica, smo se 1. novembra 2018 v zgodnjih jutranjih urah odpravili z avtobusom proti Pragi. Po dolgi vožnji smo srečno prispeli do cilja, kjer smo se nastanili v Top Hotelu Praha. Drugi dan smo se po zajtrku odpravili na ogled mesta, kjer nas je vodila naša mentorica Tatjana in nam pripravila zanimive ogledne znamenitosti Prage.

Preko Čechuvovega mosta mimo Stare nove (češko Staronove) sinagoge v Jožefovem, ki je najstarejša ohranjena srednjeveška sinagoga, smo se sprehodili do Staromestnega trga (češko Staroměstské náměstí). Na staromestni hiši smo si ogledali lepo astronomsko uro, izdelano v 15. stol., kot spomin na človeško minljivost. To ni zgolj ura, saj kaže tudi položaj sonca, lunine mene, gibanje zvezd, enakonočja in praznike. Ob polni uri figura, ki predstavlja smrt, obrne peščeno uro in potegne za vrvo zvona. Turek, Zid, Greh ter Kreplost plešejo in pokimavajo. Skozi odprti liniji se sprehodi 12 apostolov. Na tleh so oznake 27 belih križev, ki pomenijo poboje protestantov iz leta 1621. Na sredi trga stoji

spomenik Jana Husa. Trg na levi strani obkroža gotška cerkev sv. Marije iz 14. stol., na desni pa mestna hiša z urinim stolpom.

Po ogledu trga smo se sprehodili do Rudolfinuma – svetovno znane koncertne dvorane in Češke filharmonije, ki je prvič izvedla koncert leta 1896 pod vodstvom Antonina Dvořáka. Neorenesančno stavbo so gradili od leta 1876 do 1884. Prvotno je imela galerijo slik, muzejske zbirke in koncertno dvorano; med leti 1918 in 1938 ter 1945 in 1946 je služila kot stavba državnega zbora. Glavna dvorana – dvorana Dvořák – je prizorišče izjemnih koncertov klasične glasbe.

Po sprehajalni poti ob reki Vltavi smo se sprehodili do Plesoče hiše, ki je s svojo zanimivo arhitekturo vsekakor vredna ogleda. Hiša se je prvotno imenovala po slavnem plešočem paru Fredu Astairu in Ginger Rogers. Zatem smo se odpravili na Karlov most, ki se imenuje po cesarju Karlu IV., ki ga je dal tudi zgraditi. Je eden od najstarejših mostov v Evropi. Okrašen je z baročnimi kipi 30 svetnikov. Preden smo se odpravili na ogled Praškega gradu, smo si ogledali zid Johna Lennona in most ljubezni. Svoje 6-urno potepanje po Pragi smo zaključili z ogledom katedrale sv. Vida in Praškega gradu – Hradčani. Utruženi, a polni novih izkušenj, smo se odpravili nazaj v hotel.

Ob vrnitvi v hotel nas je čakala večerja in zaslužen počitek. Tretji dan je bil za nas najbolj pomemben, saj se je ta dan v kongresni dvorani hotela odvijalo tekmovanje INTERNATIONAL DANCE COMPETITION »PRAGUE DANCE OPEN«. Ker smo imeli nastop šele v poznih večernih urah, smo lahko popoldan obiskali enega večjih trgovskih centrov Chodov, kjer smo imeli čas za kosilo in ogled trgovskega centra. Ob prihodu nazaj v hotel smo se začeli pripravljati na naš nastop. Sledilo je ličenje, priprava plesnih kostumov ter ogrevanje za nastop. Pogledali smo si tudi nastope

drugih plesnih skupin iz različnih evropskih držav. Sami smo se predstavili s plesno koreografijo Charleston, katere koreografinja je Tatjana Sušek, in osvojili 2. mesto v kategoriji SENIOR OPEN. Dobili smo tudi posebno povabilo na INTERNATIONAL DANCE OPEN DUNAJ, 22. februarja 2019, ki se ga bomo z veseljem udeležili. Zadnji dan je sledila vožnja z ladjico po reki Vltavi in ogled mesta še s te perspektive. Polni otisov in zadovoljstva smo se v poznih večernih urah vrnil domov.

Na naše dosežke smo vsi zelo ponosni. Da smo lahko vse to uresničili, pa gre zahvala vsem sponzorjem, ki so z donacijami pripomogli do nižjih stroškov prevoza v Prago. Hvala Vam!

TEAM SMARAGDNE OČI

PREDSTAVITEV DRUŠTVA INVALIDOV MUTA

Društvo invalidov (DI) Muta je bilo ustanovljeno 20. 10. 1990, ko je takratni Oddelek za notranje zadeve Občine Radlje ob Dravi izdal odločbo o delovanju društva s sedežem na Muti. Podpisniki – ustanovitelji društva so bili Mesner Janez, Kvasnik Anton, Mesner Rudolf, Vidovič Jerica, Janjič Miloš, Mesner Almira, Lorenci Mihael, Dobrina Ernest in Štumpfl Jože. Leta 1996 smo začeli izdajati letno glasilo, v katerem invalide obveščamo o aktivnostih društva za tekoče leto z operativnim programom dela in o aktualnih spremembah zakonodaje, ki zadevajo invalide.

Leto 1997 je bilo prelomno, saj smo 17. 6. 1997 na redni seji skupščine Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS) postali član te zveze. Takrat je DI pridobilo proste kapacitete ZDIS za ohranjanje zdravja, vir financiranja za delovanje in posebne socialne programe.

Leta 1998 smo razvili prapor društva. Naslednja prelomnica je bila leto 2000, ko smo ob 10. obletnici delovanja društva s pomočjo Občine Muta in Zveze delovnih invalidov Slovenije skupaj z društvom upokojencev pridobili lastne prostore. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je 26. 9. 2003 Zvezi delovnih invalidov Slovenije – in v Zvezo delovnih invalidov Slovenije povezanim društvom, med katerimi je tudi naše društvo – podelilo status invalidske organizacije.

DI Muta je prostovoljno, neodvisno, samostojno, nestransko in nepridobitno združenje invalidov, v katero se prostovoljno vključujejo delovni invalidi zaradi ugotavljanja, zagovarjanja in zadovoljevanja svojih posebnih potreb, medsebojne pomoči ter uresničevanja in zastopanja svojih posebnih interesov.

Glavna skrb DI Muta je pomagati sočloveku, predvsem pa invalidom, ki so s svojo telesno okvaro, boleznijo in bolečino prikrajšani za marsikatero vsakodnevno dejavnost, zato je naš moto »**Pomagajmo in spoštujmo se med seboj!**«, da se lahko uresničijo tudi naše sanje. Včasih se zdijo neuresničljive, vendar lahko z veliko volje in energije tudi sanje postanejo resničnost. Velik problem predstavlja naša invalidnost, povezana z nastankom telesne okvare ali bolezni, ko se nam v trenutku podrejo vsi življenjski cilji in načrti. Iz lastnih izkušenj si upam trditi, da nikoli ni tako hudo, da ne bi moglo biti še hujše. Potrebno je imeti veliko dobre volje, potrpežljivosti, vztrajnosti in pomoči sorodnikov, sosedov, prijateljev, znancev, zdravnikov, predvsem pa okolja, v katerem

živimo, delamo in ustvarjamo. Prav zaradi tega moramo biti invalidi stalno prisotni v družbenem, kulturnem, izobraževalnem, rekreacijskem, političnem, predvsem pa v humanem življenju, da lahko opozarjamo na težave in nepravilnosti. Naše invalidnosti in s tem drugačnosti se ne smemo sramovati in se zapirati vase, ampak se aktivno vključujemo v družbeno življenje in tako ostanimo koristen in enakopraven subjekt v okolju, v katerem živimo.

Da bi se invalidi lažje vključevali v vsakodnevno življenje, DI Muta na lokalni ravni izvaja 8 posebnih socialnih programov:

1. Preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic invalidnosti
2. Zagotavljanje zagovornišva
3. Informativna dejavnost
4. Usposabljanje za aktivno življenje in delo
5. Ohranjanje zdravja
6. Rekreacija in šport
7. Dnevni centri, klubi
8. Kulturna dejavnost

NAJPOMEMBNEJŠI JE POSEBNI SOCIALNI PROGRAM PREPREČEVANJE IN BLAŽENJE SOCIALNIH TER PSIHIČNIH POSLEDIC INVALIDNOSTI

Namen organiziranih aktivnosti je iskanje predlogov, mehanizmov, metod in aktivnosti za boljše socialno vključevanje invalidov, za preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic invalidnosti, za boljše sožitje med neinvalidno in invalidno populacijo in njihovo medsebojno sodelovanje ter zavzemanje za skupne cilje, ki bodo pripeljali v nujno soodvisnost. Težave pri iskanju kontakta je možno premagati s spremembo družbene situacije in z novimi metodami sodelovanja. Le-te ne smejo temeljiti na prisili ali velikih začetnih korakih, ampak na postopnosti približevanja. Naš cilj je zagotoviti invalidom vključenost v družbo in sodelovanje v vsakdanjem življenju, nuditi podporo pri vzpostavljanju lastnih moči za soočanje z invalidnostjo in težavami, ki se ob tem pojavljajo. Tako imajo

akcionosti društva invalidov za preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic invalidnosti v dobro invalidov neprecenljivo vrednost. Zlasti za težje invalide, socialno ogrožene in tiste s šibko socialno mrežo je potrebno v programu zagotoviti vsebine, za katere so kot specifična skupina v družbi prikrajšani, kar pomeni tudi njihovo integracijo v vsakdanje življenje. Društvo invalidov navedeni program, ki je prepoznan in vpet v delovanje širše lokalne skupnosti, izvaja že več kot 20 let.

Obraznava na domu, pogovor z nepokretnim oz. pol pokretnim invalidom o težavah, ki ga bremenijo, je pomembna komponenta pri preprečevanju in blaženju socialnih ter psihičnih posledic invalidnosti. Akcionosti v programu so tudi preventivna merjenja kronnega tlaka in sladkorja. Oblika programa so tudi srečanja, katerih poglobitveni cilj je vzpostavljanje socialnih stikov preko druženja, doživljanja kulturno-umetniških stvaritev na teh srečanjih in psihično sproščanje. Za težke in na voziček vezane invalide društvo invalidov organizira prevoz in tako se lahko družijo z drugimi, v nekaterih primerih tudi z zdravimi soobčani, kar je z vidika vključevanja v življenje pri osamelih in vedno na dom vezanih invalidov izredno dragoceno doživetje. Invalidi, ki samostojno opravljajo svoje življenjske akcionosti, se vključujejo kot prostovoljci in sproti spremljajo socialno stanje najtežjih invalidov v kraju bivanja, društvena organizacijska mreža pa sproti javlja nujne primere za posredovanje in pomoč.

Položaj invalidov v okolju, v katerem živijo, močno vpliva na njihovo kvaliteto življenja. Ker in kadar izgubijo aktivno vlogo v delovnem procesu, jih družba velikokrat uvršča med tiste, od katerih ni koristi in s tem se povečuje njihova socialna izoliranost. Starejši in težji invalidi ne zmorejo sami oblikovati vlog in se prilagoditi stilu življenja generacije; vemo, da je občutljivost invalidov velikokrat večja od ostalih. Na drugi strani pa obstaja dejstvo, da so svojci prav tako občutljivi, kadar njihovo vloženo delo in trud za izboljšanje kvalitete življenja invalida ni cenjeno. Prostovoljci obiskujejo invalide na domu; ob finančni stiski zanje poravnamo stroške za nabavo življenjsko pomembnih stvari, ki jim omogočajo človeka dostojno življenje.

IZLET TEŽKIH INVALIDOV DRUŠTVA INVALIDOV MUTA

Izlet težkih invalidov

Težke invalide DI Muta vsako leto odpeljemo na enodneveni izlet. To leto smo jih odpeljali proti Gornjemu Gradu. Najprej smo se ustavili v Radmirju – zakladnici mašnih plaščev in cerkvi sv. Frančiška Ksaverja.

Po ogledu cerkve smo se odpeljali v Gornji Grad, kjer nas je sprejel tamkajšnji župnik. Popeljal nas je skozi zgodovino cerkve, ki je zelo zanimiva. Je največja cerkev v Sloveniji, ki ima kupolo v obliki elipse, kar je posebnost, namreč vse kupole cerkva so okrogle.

Po darovani maši so nas pogostili in med pogovorom smo izvedeli, da je bil župnik sošolec našega župnika Marka. Preden smo se poslovili, nam je gostitelj predlagal, da si ogledamo še cerkev Marije Zvezde v Novi Štifti pri Gornjem Gradu, ki je znana po čudežih. Posebna znamenitost je oblečen Marijin kip z Jezusom, ki je iz 16. stoletja, ko je nastala božja pot. V Novi Štifti nas je sprejel župnik Lojze in nas prijetno presenetil, ko se je predstavil in povedal, da mu je Muta znana, saj je bil na Muti kaplan pred približno 40 leti.

POSEBNI SOCIALNI PROGRAM REKREACIJA IN ŠPORT

DI Muta izvaja naslednje športne panoge: kegljanje posamezno 120 lučajev, pikado ekipno, šah posamezno in ekipno, smučanje ter ribolov. Na državnih prvenstvih je našim športnikom invalidom uspelo osvojiti medalje v omenjenih panogah. V obdobju zadnjih dveh let pa so se naši invalidi s treningi lotili še streljanja in balinanja.

Društvo invalidov je s 391 člani invalidi manjše društvo, po doseženih rezultatih pa presega rezultate društev, ki so štirikrat večja.

Menim, da društvo za svoj obsežen program športa pridobi premalo sredstev v lokalnem okolju, saj prevladuje mnenje, da se šport invalidov ne more primerjati s športom zdravih športnikov. Državno prvenstvo je državno prvenstvo, pa naj je za zdrave športnike ali športnike invalide, saj vsi tekmujejo v kategorijah določene starosti oz. stopnje invalidnosti.

V letu 2018 so bili na nacionalni televiziji predvajani skrajšani posnetki nastopov športnikov invalidov na specialni olimpijadi, na svetovnih in evropskih prvenstvih ter na mednarodnih tekmovanjih. Zveza za šport invalidov Slovenije si prizadeva, da bi se rezultati invalidov obravnavali kot dosežki vrhunskih zdravih športnikov. V letu 2018 se je izvedo integrirano državno prvenstvo v plavanju od 16 do 19 let in od 19 do 23 let. Po besedah sodelujočih je bilo vzdušje enkratno, saj so se lahko mnogi na lastne oči prepričali, da je za vrhunske rezultate športnikov invalidov potrebno imeti še več volje in treningov. V letu 2018 bosta Zveza za šport invalidov Slovenije in Ribiška zveza Slovenije na trasi v Brežicah izvedli integrirano državno prvenstvo za ribiče (na isti dan in ob isti uri).

Društvo invalidov Muta si je pridobilo sloves dobrega organizatorja območnih tekmovanj in državnih prvenstev za invalide v pikadu in šahu.

Skupinska slika

V dokaz, da so športniki DI Muta res uspešni na državnih prvenstvih, navajam osvojene medalje na državnih prvenstvih v letu 2017:

- 1. mesto: šah ekipno – ženske (Nikl Hutinski Alenka, Urh - Pečovnik Slavica, Urnaut Stanislava, Krajnc Danica)
- 1. mesto: FREIDL Jožef – kegljanje – kategorija K4
- 2. mesto: JUVAN Jaka – šah posamezno
- 2. mesto: POGAČ Franc – veleslalom – nacionalna kategorija
- 3. mesto: NIKL HUTINSKI Alenka – šah posamezno
- 3. mesto: NIKL HUTINSKI Alenka – namizni tenis posamezno

Slavili skupno zmago v pikadu

V letu 2018 so naši invalidi na državnih prvenstvih osvojili naslednja mesta:

- 1. mesto – JUVAN Jaka – šah posamezno
- 1. mesto – POGAČ Franc – veleslalom
- 1. mesto – pikado ekipno – moški (Prijol Ivan, Breznik Ludvik, Kolar Gorazd, Freidl Jože, Vimer Drago)
- 2. mesto – Urh - Pečovnik Slavica – šah posamezno

Ludvik FREIDL

DRUŠVO PIHALNI ORKESTER MUTA

Pihalni orkester Muta šteje okoli 70 članov, s katerimi se redno srečujemo na vajah vsak petek. Skupaj preživimo veliko ur, ki jih uspešno »porabimo« za ustvarjanje glasbe in druženje. Tako smo v lanskem letu izvedli 17 večjih nastopov, na katerih je muziciralo povprečno 29 članov, na božično-novoletnem koncertu pa kar 64. Poleg nastopov smo igrali tudi na 21 pogrebnih svečanostih.

Božično-novoletni koncert 2017

Poslušate nas lahko skozi vse leto. Za veliko noč vam vsakič popestrimo sv. mašo in prav na velikonočni vstajenjski procesiji se je leta 1895 s tremi koračnicami prvič predstavila Godba na pihala Muta. Takrat je štela samo 15 članov, posebej za to priložnost pa so si nakupili nove uniforme. Poleg tega vas 1. maja že navsezgodaj prebudimo z budnico, igramo tudi na lepih nedeljah in bakladi, vsak konec leta pa delavce razveselimo še z igranjem po podjetjih. Naš vsakoletni največji dogodek pa je seveda samostojni božično-novoletni koncert.

Prvomajska budnica

V prvi polovici letošnjega leta smo se intenzivno pripravljali na 38. tekmovanje slovenskih godb. V okviru priprav smo se odzvali povabilu Pihalnega orkestra železarjev Ravne, da skupaj izvedemo predtekmovalni koncert, ki je potekal v nedeljo, 6. maja, v Športni dvorani pri OŠ Prežihovega Voranca. Nato smo v nedeljo, 13. maja, samostojno organizirali promenadni koncert pri Mitnici, kjer smo se predstavili s tekmovalnimi skladbami. V soboto, 19. maja, smo si na Jesenicah pod vodstvom našega dirigenta prof. Mihe Šrimpfa priigrali zlato plaketo s posebno pohvalo. Z odličnim rezultatom, 92,87 %, smo napredovali v 2. težavnostno stopnjo, na kar smo še posebej ponosni.

Bližajo se božično-novoletni prazniki in s tem tudi naš največji dogodek letošnjega leta. Vabimo vas, da se nam v soboto, 22. decembra, ob 19. uri pridružite na 28. tradicionalnem božično-novoletnem koncertu v telovadnici OŠ Muta, kjer vam bomo pričarali praznično vzdušje.

Pihalni orkester Muta vam želi mirne in glasbeno obarvane božične praznike ter se vam zahvaljuje za izkazano podporo v letošnjem letu.

Miranda VAJS

ŠPORTNO DRUŠTVO MUTA

Skupinska slika 21. Friedhelmovega memoriala

21. Friedhelmov memorial

Športno društvo Muta je v okviru 50-letnice prijateljskega sodelovanja društva (bivši TVD Partizan Muta) in PSV Heiligenhaus (tedanja ZRN) priredilo vrsto aktivnosti od 21. do 26. novembra 2018. Poleg svečane akademije, posvečene dolgoletnemu športno-prijateljskemu sodelovanju, je bilo v središču tekmovanje v namiznem tenisu, med ljubitelji namiznega prepoznavno kot Friedhelmov memorial. Ob 50-letnici prijateljskega druženja se je turnirja udeležilo 40 ljubiteljev namiznega tenisa, ki so prišli iz treh držav, in sicer iz Srbije, Nemčije in Slovenije. Iz Nemčije je na tekmovanje in proslavo sodelovanja prišlo devet članov PSV Heiligenhaus, med katerimi je bila predsednica Regina Merk, ki je dosegla tretje mesto v moški konkurenci. Sicer je tekmovanje potekalo v štirih starostnih kategorijah. Kategorija od 60 do 70 let je posvečena spominu na predsednika PSV Friedhelma Klasena, ki je namenjal veliko pozornosti in pomoči ob osamosvajanju Slovenije. Zmagovalec spominske kategorije je letos drugič zapored postal Miloš Kramaršič iz Beograda. Če bo zmagal še enkrat, bo prehodni pokal prejel v trajno last.

21. Friedhelmov memorial, dobitniki priznanj:

Kat. 40 do 50: 1. Sebastjan Rožič (Vuzenica), 2. Igor Balazič (Velenje). 3. Regina Merk (Heiligenhaus), 4. Robi Lapajne; 50 do 60: 1. Rajko Veronik (Vuhred), 2. Silvo Vižintin (Radeče), 3. Darko Fijavž (Ljutomer); tolažilna skupina: 1. Edi Ravnjak (Slov. Konjice), 2. Boris Kajžer (Ravne na Kor.), 3. Igor Serdinšek (Maribor); 60 do 70: 1. Miloš Kramaršič (Beograd), 2. Darko

Domačini s prijatelji iz tujine

Drčić (Ptuj), 3. Spasoje Tešanovič (Mežica), tolažilna skupina: 1. Mirko Markač (Muta), 2. Albin Kadiš (Maribor), 3. Jože Kosec (Vuzenica); nad 70 let: 1. Peter Otič (Vuzenica), 2. Kruno Ječmenjak (Maribor), 3. Jože Javornik (Vuhred); tolažilna skupina: 1. Friedel Bohner 2. Eberhard Merk (oba Heiligenhaus), Ludvik Jerčič (Muta).

Hinko JERČIČ

Gostje iz PSV Heiligenhaus

NOČ ČAROVNIC

Nataša Špegelj z Mute že devet let na vrtu svojega doma organizira noč čarovnic (Halloween) za otroke. Ta zamisel se ji je porodila pred leti za svoje in sosedove otroke. Ker se je ta dogodek širil naokrog, so tja pričeli prihajati tudi drugi otroci. V zadnjih letih je bilo prisotnih okoli 40 udeležencev.

Ta »prireditev« je bila izpeljana tudi letos na dan oz. noč čarovnic, to je 31. oktobra 2018 popoldne in proti večeru. Prišlo je preko 30 maskiranih otrok z Mute, Gortine in Vuzenice. Ves prostor je bil okrašen s strašljivimi simboli, ki ponazarjajo čaravnice: domače buče s svečami, razni pajki, baloni, velika čaravnica ... Na prireditev je prišla tudi čaravnica, ki je prisotne obdarila s čarobnimi bonboni, povedala kaj poučnega, se igrala in zaplesala z njimi. Ob zaključku so na grmadi zažgali veliko čaravnico in tako zaključili dan in noč. Za vse prisotne je bila pripravljena skromna pogostitev z domače pripravljenimi jedmi in pijačo z vsebino čarobnih oblik in opojnosti.

Hinko JERČIČ

Noč čarovnic

POVEJMO PO NAŠE

PROZNIČNA POTICA

Če je pa včosi kaj za božične proznike dišavo, je pa bva frišna orehava potica. Eni ji prajijo najbrž pogoča, mi smo ji rekli kuj potica. Da je do dare potice prišvo, smo mrlji pridni bit. Najprej v jesen vsok areh pobrat, da ni v kraj prišo, no, pa da ga ni kok froc pobrav al pa koka žvod snedva. Pal pa jo skrbno posušit zuna na soncu, če je še sjavo dolgo v jesen al pa na krušni peči al pa tud v protroru. Tu je bvo treba lepo glet, da niso črni grotali. V tistih cajtih, ko sm bva jaz še mola, je pr nas toko skrb bica meva. Jo, pa otroci smo ji tud pomagali. Orehe je strupava na železnem deklnu, ko ga je vzeva iz peglazlna. Tist dekl so včosi dali na šporhert, da se je zagrel, pa zot v peglazl, če so hotli cote peglat. No, na testem deklnu je bva toka lukna, je glih oreh nat pasav. Ga je bica gr nastajva pa z nim ličnim kvadivom je vdorva po jem. Treba jih je bvo zoušit, lušine bek pa jedrca ekstra. Otroci smo tej pa tej kirga v uste vtaknali, so baj bli svadki. Kok den pred božičem je pa dreč bva skrb. Jedrce na mašini zmlet, še prej pa prebrat, da ni v mašin koka lušina prišva. Potico je pa mama pekova al pa tud bica. No, zaj, ko sm že jaz stora, jo pa jaz tud znam spečt.

Tej pa začnimo pečt. Moko, tak blizu ene kile jo vzemem, tejk je zodi pustim, ko jo bom nucava za potrosit po prtu al pa za cu dat, če bo mahko testo. Moko lepo presejem, nat naribam limonino lupino, da faj n zadiši, ob rob moke potrosim sol, da se z medncemi ne zmeša, te ne bo kipnavo. V mločno mleko z molo cukra nadrobim mednce. Mednce mrjo pa tud frišne bit, drgoči testo ne bo zrostvo. Vzemem koki dve al pa tud tri jajce, rumejoke zmešam s cukrom, pa s putrom, pa še ruma crnem cu; beljoke pa pršporam za fulo. Ko so mednce že dost zrostle, vse kup lepo zamesim v faj n testo. Mre od

prstov čedno bek jet, pa gvodko mre bit, ne pretrdo ne premahko. Jo, glih prav za potico, haha. Te pa pokrijem s serveto pa pustim na toplem. V tistem cajtu pa jaz ne dov ležem. Me čoka orehava fula za nared. V taplo mleko vsujem tak enih šestdeset dek mletih orehov (pr nas mare bit potica fejest namozana), dam cukra al pa strd cu al pa kok vanilin cukr, da bo svadko. Z beljokov nardim sneh, ga narohlo zmešam v fulo, ko se tta že movo ohvadi. Še prej pa v rum namočim rozine, jih veda prej operem. Kipjeno testo že skr črez sledo leze ... Na pomokan prt z valarjem razvolam testo, ko sm ga prej razrezava na tri toce, tejk toc bom naredva. Včosi se mi ni pustvo faj n naret, so ble tud lukne v testo, pa sm glih tak jih zaflikava. Na razvolano testo molo z olijem pomozanim namožem orehavo fulo, pocetlam rozine, posiplem s cimedom, ne preveč, mo fejest žmah. Zrolam tto v rolič pa položim v protfon, ko sm ga tud movo z olijem pomozava. Tak nardim še dve toci. Pomožem s stepeno jajco, da se bo pal faj n škurja naredva, rumeno-rjava, ko bo pečeno. Pa prepikam vse testo z vilcemi, da gre luft vun, ko je zravn se zrolav. Tej pa pustim, da še movo počiva, ko sm jo tak zmotrava. Koke dvajst minut al pa pol ure, tej pa je potica parajt za v vreč protror.

Pečena, tapla je najboljša, pa najbolj škodлива menda tud, sploh, če se mrzle vade gr napiješ. Če bo koka gospodija probava po majem receptu proznično potico spečt, naj ji grot. Če bo pa švo kaj narobe, jaz ne bom vuržeh. Pa bohpožegnaj in lepe praznike vošim!

Marija OMULEC

OBLETNICE ZAKONSKIH JUBILANTOV

Že več let zapored v septembru s člani župnijskega pastoralnega sveta organiziramo obletnice zakonskih jubilarntov. Vsak zase najbolj ve, koliko naporov, vztrajnosti in ljubezni terja, da se v zvezah in družinah ohranja ravnovesje odnosov. Zato želimo v župniji zakonskim parom za njihovo zvestobo podariti ta praznik in jih opogumiti za naprej. 30. 9. 2018 se ga je udeležilo približno 40 parov. Med slovesno sv. mašo, pri kateri so pari obnovili zakonske obljube, sta pare nagovorila zakonca Sonja in Iztok Topler in jim podelila svoje duhovne in praktične zakonske izkušnje. Po sv. maši pa je bilo veselo na župnijskem dvorišču, kjer smo se še dolgo zadržali ob prijetnem klepetu, dobrotah naših gospodinj in glasbi naših mladih »muzikantov«.

Marko DREVENŠEK

Jubilanti

ADVENTNI VENČKI

Izdelovanje adventnih venčkov

V Župnijski Karitas Muta je dolgoletna tradicija izdelovanja adventnih venčkov.

Že med letom sodelavke pridno zbirajo in sušijo razne naravne materiale: storže, orehe, semena, gobice ... za okrasitev venčkov. Tudi obroče iz vrbovih šib, ki so osnova za spletnje venčkov, naredijo že med letom.

Članice Karitasa se pred 1. adventno nedeljo vsako leto zberejo pri sodelavki Zdenki v topli garaži in ob prijetnem druženju izdelujejo venčke. Provi dan obroče opletejo s smrekovimi vejicami, kar je kar težko delo, saj je potrebno vejice močno poviti z žico. Naslednji dan sledi bolj prijetno opravilo, ki dopušča mnogo kreativnosti, saj obroče okrasijo z naravnimi materiali in pentljami ter namestijo sveče. Vsak venček je enkratni, tako da je med vsemi lepimi kar težko izbrati najlepšega. Izdelajo 120 venčkov, ki jih za prostovoljni dar ponudimo krajanom. Zbrana sredstva v glavnem porabimo za pomoč starejšim, za darila ob obiskih na domovih in v domovih starostnikov, za darila ob rojstnih dnevih ...

To skupno delo nas povezuje, ustvarja prijateljske odnose med nami in nas hkrati osrečuje, saj se zavedamo, da delamo nekaj lepega za soljudi. Najprej za vse, ki se ob naših venčkih pripravljajo na božič in potem za vse tiste, ki jih čez celo leto razveseljujemo ravno s pomočjo zbranih darov.

Sodelavci Župnijske Karitas Muta vsem sokrajanom želimo, da bi vas ogenj adventnih sveč razveseljeval in da bi veseli december preživeli čim bolj mirno, med svojimi dragimi, brez pretiranega tekanja po trgovinah. V novem letu pa veselja, zdravja, medsebojnega razumevanja z obilo ljubezni.

Lojzka GERHOLD

Adventni venčki

ČEBELJI PRIDELKI SO ODLIČNO DARILO

Čebelji pridelki

Čebelji pridelki so vsekakor izbira, s katero ne morete zgrešiti. Slovenski med s široko paleto okusov lahko razveseli še tako zahtevnega uporabnika in hkrati ponuja možnost, da prav vsakega obdarjenca razveselimo z drugim okusom. Čudovito je spoznavati paleto različnih okusov slovenskega medu in najti najljubšega. Med, označen z eno od shem kakovosti, kaže na posebnost ali višjo kakovost proizvoda. V Sloveniji na področju medu poznamo tri zaščite geografskega poimenovanja, priznane na evropski ravni, in sicer slovenski med z zaščitenim geografsko označbo ter kočevski gozdni in kraški med, ki nosita zaščiteni označbo porekla. Nekateri čebelarji pa se vključujejo tudi v ekološko pridelavo medu.

Tudi za marsikoga še neodkriti čebelji pridelki, kot so cvetni prah, matični mleček, propolis, medica, medeni liker, peneča medica, postajajo vedno bolj prepoznavni in zanimivi za kupce. Zlasti kadar potrebujemo izdatnejše blagodejne učinke, ki jih bomo znali poiskati in najti pri slovenskih čebelarjih. Sveče iz čebeljega voska pa bodo z mehko rumeno svetlobo in prijetnim vonjem v nas zbudile nostalgijo po starih časih, ko so ljudje bistveno drugače preživljali večere kot danes.

Čebelji pridelki so tesno povezani s tradicijo čebelarstva na Slovenskem in so primerni tudi kot protokolarno darilo, tako znotraj kot zunaj naših meja. Širjenje pomena slovenskega čebelarstva in predstavitev zunaj meja pa povečuje našo prepoznavnost v tujini. Peneča medica, ki so jo razvili slovenski čebelarji, je edinstvena, narejena izključno iz medu in vode po klasičnem postopku z vrenjem v steklenicah. Nanjo so čebelarji še posebej ponosni in je primerna za posebne priložnosti. Tudi pobuda Čebelarke zveze Slovenije za svetovni dan čebel in letošnje prvo praznovanje nas postavlja prav na svetovni oder dogajanja in prepoznavnosti.

Širok spekter čebeljih pridelkov boste dobili v primernih darilnih embalažah in jih s pridom uporabili za obdarovanje ob najrazličnejših priložnostih, še zlasti, ko želite iz rok dati le najboljše. Čebelji pridelki so darilo čebel in narave – podarite košček narave.

Nataša KLEMENČIČ ŠTRUKELJ,
svetovalka za ekonomiko pri ČZS JSSČ

ZAKAJ JE MED BOLJŠI OD SLADKORJA?

SESTAVA IN LASTNOSTI MEDU

Med je povsem naravno živilo. Vsebuje okrog 200 različnih snovi. Lastnosti in kakovost medu so odvisni od izvora nektarja, zrelosti medu, klimatskih pogojev, sezone, sestave tal, načina in pogojev pridelave in shranjevanja ter tudi od čebelarke prakse. Nekatere sestavine so posledica zorenja medu, nekatere dodajo čebele, izvor nekaterih pa so rastline. Med istega botaničnega porekla se razlikuje zaradi klimatskih razlik in različnega geografskega porekla. Že majhne spremembe v količini naštetih organskih in rudninskih snovi spremenijo barvo, vonj in okus. Od tod potem toliko različnih vrst medu od svetlega do temnega z vsemi njihovimi značilnostmi. Od slovenskih ima najvišjo antioksidativno učinkovitost hojev med, sledijo smrekov, gozdni, kostanjev, cvetlični, lipov in nazadnje akacijev.

Vrste medu so dobile imena po rastlinah, na katerih čebele nabirajo medicino oz. mano. V Sloveniji so to predvsem akacija, lipa, smreka, hrast, kostanj, hoja, oljna ogrščica, ajda ... in od tod tudi toliko različnih vrst medu: akacijev, lipov, smrekov, kostanjev, hojev, regratov ...

Medeni izdelki

UPORABA MEDU

Med se večinoma uporablja kot nepredelano živilo, uporablja pa se tudi kot sladilo v živilsko-predelovalni industriji. Prav tako ga uporabljajo zaradi okusa in viskoznosti, predvsem pri proizvodih, ki temeljijo na žitaricah.

Zaradi enkratne sestave se prebava medu pri človeku razlikuje od prebave drugih vrst sladkorjev. Med vsebuje predvsem enostavne sladkorje, ki jih lahko naše telo direktno izkoristi. Če ga primerjamo z belim sladkorjem, ima med manjši vpliv na količino glukoze v krvi – predvsem zaradi visoke vsebnosti fruktoze.

Raznolikost medu lahko s pridom izkoristimo pri pripravi raznovrstnih jedi in napitkov. Za vsak okus lahko kaj najdemo. Uporabimo ga lahko za zajtrk, malico, večerjo pa tudi pri pripravi

kosila je uporaben. Z medom lahko nadomestimo sladkor, ki ga uporabljamo v naši prehrani, ali ga uporabimo kot dodatek glavnim jedem. Sladkanje čaja z medom je stara navada, z njim pa lahko sladkamo tudi kavo, šabeso, ledeni čaj, smutije, limonado, mlečni riž, razne kaše, sladoled, sadne solate ... Poleg tega, da si med zjutraj namažemo na kruh, ga lahko dodamo tudi v kosmiče, si pripravimo skutni namaz z medom ali namaz z medom in kakavom, kisló smetano z medom, dodamo ga lahko v jogurt ali si pripravimo palačinke z medom. Poda se pri pripravi piščančjih, divjačinskih in azijskih jedeh. Tudi omake, prelive, marinade in zelenjava dobijo z dodatkom medu posebno aromo. Nepogrešljivo je seveda pri pripravi slaščic. Uporabimo lahko recepte za navadni sladkor, pri tem pa moramo upoštevati, da je slajši kot navadni sladkor in da vsebuje več vode, zato vzamemo malo manj medu, kot je predpisanega sladkorja, količino tekočine v receptu zmanjšamo za ¼ teže dodanega sladkorja. Pečemo pri malo nižji temperaturi, da preprečimo prekomerno porjavitev peciva. Med nase veže vlago, zato ostane pecivo z medom dalj časa sveže in zmanjšuje drobljenje peciva.

Pri pripravi jedi iz medu je potrebno upoštevati tudi njegovo aromo. V splošnem je za svetlejšje vrste medu značilna mila, nežna aroma, temnejše vrste pa imajo močnejšo aromo. Zato bomo za slajenje nežnih jedi, kjer ne želimo, da prevladuje okus medu,

uporabili nežen akacijev med, v golaž bomo dodali temen gozdni med, medenemu pecivu pa bo odlično aromo dal kostanjev med. Medu pri peki in kuhi ne uporabljamo le zaradi njegovih zdravilnih lastnosti, ampak predvsem zaradi njegove arome. Če je le možno, ga dodamo na koncu kuhanja, da ohranimo več sestavin.

Razlika med belim sladkorjem in medom je več kot očitna. V belem sladkorju je le disaharid saharoza, ki se razkroji v glukozo in fruktozo, in nič drugega. V medu so tudi sladkorji in druge snovi, skoraj vse, kar vsebuje in potrebuje človeško telo, zato ima med posebne lastnosti, ne samo sladkost. In nenazadnje: pri proizvodnji sladkorja se uporabljajo različne kemikalije, v nasprotnem primeru pa je med popolnoma naraven proizvod čebel, ki mu ničesar ne dodajamo niti ne odvezemamo, ne vsebuje nobenih konzervansov, vsebuje pa antioksidante in deluje protimikrobno. Naša novoletna zaobljuba bi lahko bila bolj zdrav način živiljenja – v vsakdanji prehrani zamenjajmo med za sladkor.

Za začetek lahko pripravimo preprost osvežilen in krepčilen napitek, limonado z medom. Iztisnemo sok polovice limone, dodamo kozarec tople vode in žlico medu ter dobro premešamo. Napitek bo še izdatnejši, če ga bomo uživali na tešče.

Andreja KANDOLF BOROVSÁK

DOBRA VODA ZA BOLJŠI JUTRI

Na območju občine Muta se gradnja novih cevovodov ter pripadajočih objektov vodovodne infrastrukture, ki bodo vodovod občine povezali v celovit in sodobni sistem petih občin zgornje Dravske doline, počasi bliža koncu. Zgrajenih je že dobrih 65 odstotkov novih cevovodov, za leto 2019 ostajajo še dela na objektih črpališč in vodohranov. Naložbo v skupni vrednosti skoraj 50 milijonov evrov v večji meri financirajo Kohezijski sklad Evropske unije ter deloma državni in deloma občinski proračuni sodelujočih občin.

Projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop, ki je skupni projekt občin Muta, Dravograd, Podvelka, Radlje ob Dravi in Vuzenica, na območju občine Muta obsega gradnjo več sklopov novih cevovodov v skupnem obsegu 21 kilometrov in gradnjo objektov vodovodne infrastrukture. Izgradnja cevovodov na povezovalnem vodu ter cevovodov na odsekih Abrasiv, Breznik in Matij se zaključuje, v prihodnjem letu bodo zgradili še odseka Verber in Mlake. Do zdaj je bilo zgrajenih že približno 14 kilometrov novih cevovodov, kar predstavlja dobrih 65 odstotkov vseh predvidenih na območju občine Muta. Leto 2019 bo poleg preostalih cevovodov zaznamovala še gradnja potrebnih črpališč in vodohranov.

V industrijski coni občine Radlje ob Dravi se je že začela tudi gradnja skupnega nadzornega centra, ki bo bdel nad delovanjem celotnega vodovodnega sistema in zagotavljal kakovostno oskrbo prebivalcev vseh petih občin s pitno vodo. Nadzorni center bo zgrajen ob prostorih Javnega komunalnega podjetja Radlje ob Dravi, d. o. o., ki bo v prihodnje upravljalo novozgrajeni vodovod.

Namen projekta Oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop, katerega gradnja se je začela spomladi 2016 in bo zaključena aprila prihodnje leto, je prebivalcem občin Muta, Dravograd, Podvelka, Radlje ob Dravi in Vuzenica zagotoviti zadostne količine pitne vode v vseh letnih časih, ne glede na vremenske pogoje, ter ustrezno kakovost vode. Z naložbo bomo občine poskrbele za dolgoročno varno oskrbo tako sedanjih kot prihodnjih generacij prebivalcev s čisto in zdravo pitno vodo. Z nadgradnjo vodovodnih sistemov bomo izvedli hidravlične izboljšave omrežja, z novimi priključki pa razširili sistem javne vodooskrbe. S projektom bomo zagotovili boljšo in varnejšo oskrbo s pitno vodo za 18.000 prebivalcev, 5.000 prebivalcev pa bomo na novo priključili na javno vodovodno omrežje.

Podjetje Dialog, d. o. o.

KURILNA SEZONA PRINAŠA TUDI ONESNAŽEN ZRAK

Onesnažen zrak je v razvitem svetu najpomembnejši okoljski problem. Prispeva namreč k nastanku številnih bolezni in skrajšuje življenjsko dobo ljudi. Zato na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) izpostavljamo, da je zrak v času kurilne sezone pri nas velikokrat onesnažen, še posebej so problematični delci (PM). Gre za mešanico trdnih in tekočih snovi, razpršenih v zraku. Njihova glavna sestavina je ogljik, na katerega so vezane različne škodljive snovi, kot so npr. strupene kovine, organske spojine.

Delci so različnih velikosti: od saj, ki jih vidimo s prostim očesom, do najmanjših ultrafinih nanodelcev. Od velikosti delcev je odvisno, kako globoko v dihala prodrejo in kakšne posledice povzročajo. Najmanjši delci prodrejo najgloblje do pljuč in gredo naprej v kri. Manjši kot so, dlje v telo prodrejo in bolj so škodljivi.

Kaj povzročajo v našem telesu?

- Osnova njihovega škodljivega delovanja je povzročanje vnetja. Z vdihavanjem pridejo v naša pljuča in povzročajo draženje, poškodbe tkiva in vnetje. Najmanjši delci iz pljuč vstopajo v kri in se s krvjo odplavajo v različne organe: v srce, jetra, ledvice, možgane ... ter tudi tam povzročajo vnetja in različne škodljive kronične učinke.
- Najpomembnejši so vplivi na srce in ožilje ter na dihala: povzročajo vnetja dihalnih poti, pospešujejo nastanek astme.
- Pri dolgotrajnem delovanju povzročajo spremembe v krvi in na ožilju, ki imajo lahko za posledico povečano nevarnost za nastanek krvnih strdkov in infarkta.
- Delci so tudi rakotvorni. Onesnažen zrak, ki je posledica gorenja fosilnih goriv (nafta, premog, les, naftni derivati), sodi namreč v prvo skupino rakotvornih snovi, ki dokazano povzročajo raka.
- V zadnjem času povezujejo delce tudi z nekaterimi nevrološkimi boleznimi ter s sladkorno boleznijo. Škodljivo vplivajo praktično na celo telo.

Kdo je najbolj ogrožen?

- Bolniki z obstoječimi srčno-žilnimi in pljučnimi boleznimi
- starejši ljudje, majhni otroci
- sladkorni bolniki
- zdravi odrasli, ki so intenzivno fizično aktivni na prostem – zaradi poklica, športa (dihajo globlje, hitreje)

Ob zelo povečanih vrednostih delcev v zraku so najbolj prizadeti akutni bolniki. Kratkoročno so najbolj ogroženi tisti, ki trpijo zaradi že obstoječih dihalnih in srčno-žilnih bolezni, saj se lahko njihova osnovna bolezen hitro poslabša.

Kako ravnati v času povišanih ravni delcev PM10 v zraku?

Svetujemo, da prebivalci ravnajo po priporočilih, ki so objavljena na spletni strani NIJZ na naslednji povezavi:

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/pm_priporocila_za_prebivalce_jesen_2018.pdf

Ob povišanih koncentracijah priporočamo zmanjšanje fizičnih aktivnosti, zlasti na prostem in še posebej pri osebah, ki imajo že od prej težave z dihali, srcem in ožiljem oziroma zaznavajo težave. Še posebej smo na to pozorni v obdobjih, ko so vrednosti delcev več dni skupaj močno presežene.

Zato je priporočljivo spremljati podatke o onesnaženosti zraka v Sloveniji, ki jih na svoji spletni strani redno objavlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO) na naslednji povezavi: <http://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/podatki/amp/>.

Skupaj z ARSO smo na NIJZ pripravili tudi stopenjske napovedi onesnaženosti zraka z delci in priporočila za ravnanje v obliki barvne lestvice. Različnim stopnjam onesnaženosti zraka (od nizke, zmerne, visoke do zelo visoke), ki so označene z zeleno, rumeno, oranžno in rdečo barvo, so priloženi ustrezni zdravstveni nasveti.

Hkrati z napovedjo prekomerne onesnaženosti zraka podaja ARSO tudi osnovna priporočila za ukrepanje (priporočila glede kurjenja in pravilne priprave drv, zmanjšanja ogrevanja, uporabe javnega prevoza ...).

Za boljši zrak smo odgovorni vsi; država, pa tudi vsak posameznik, ki z odgovornim ravnanjem lahko veliko naredi: uporaba javnega prometa, dobra izolacija stavb, ogrevanje s centralnim daljinskim sistemom, vzdrževane in dobro delujoče peči z dobrim izgorevanjem, ogrevanje na plin, toplotne črpalke ...

Če uporabljamo les, uporabljajmo le kakovostna, čista in pravilno posušena drva ali druge oblike pravilno pripravljene lesne mase.

Kurjenje onesnaženega, lakiranega, barvanega odpadnega lesa, smeti, tekstila, plastike je silno škodljivo. S tem povzročamo sproščanje strupenih snovi skozi dimnik, ki jih neposredno vdihavamo vsi, mi sami in naši otroci.

***

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Center za zdravstveno ekologijo

VPLIVI OKOLJA NA ZDRAVJE

ONESNAŽEN ZUNANJI ZRAK DELCI PM

RANLJIVE SKUPINE

- Dojenčki in otroci
- Starejši ljudje
- Ljudje z boleznimi srca in ožilja
- Ljudje z boleznimi dihal (astma, KOPB)
- Sladkorni bolniki

Kaj lahko sami storimo za zaščito svojega zdravja?

- Upoštevajmo Priporočila za ravnanje prebivalcev ob povišanih koncentracijah delcev PM10 glede na stopnjo onesnaženosti zraka (www.nijz.si):
  - Bivanje na prostem omejimo na čas, ko je onesnaženost zraka v dnevu najnižja. Izogibajmo se bližini prometnic, izberimo park ali gozd. Ne izvajajmo napornejših fizičnih aktivnosti, omejimo se na sprehod.
  - Bivalne prostore učinkovito prezračimo, ko je onesnaženost zraka v dnevu najnižja.
  - Bodimo pozorni na simptome in znake, kot sta kašelj ali pomanjkanje sape. To so opozorila, da je treba fizične napore zmanjšati.
  - Kronični pljučni (astma, KOPB) in srčni bolniki naj redno jemljejo predpisano terapijo, pri roki pa naj imajo tudi zdravila za hitro lajšanje napadov oziroma poslabšanj. Pospešen srčni utrip, pomanjkanje sape ali neobičajna utrujenost lahko napovedujejo resno poslabšanje osnovne bolezni. V takih primerih naj hitro poiščejo zdravniško pomoč.
- Redno spremljajmo obvestila in napovedi ARSO o kakovosti zraka (www.arso.gov.si) in ravnajmo skladno z napotki glede na aktualno raven onesnaženosti.
- Doprinesimo k zmanjšanju izpustov v domačem okolju – to lahko storimo tako pri ogrevanju prostora, v katerem živimo, kot pri načinu transporta!

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

**CENTER ZA ZDRAVSTVENO
EKOLOGIJO**

Zaloška 29
SI-1000 Ljubljana
t +386 1 2441 400
f +386 2 2441 447
www.nijz.si
info@nijz.si
ID DDV:
SI 4724535
TRR: 011006000043188

PRAVO VSEM, HUMANITARNO DRUŠTVO PRAVO ZA VSE

Humanitarno društvo Pravo za VSE je sopomenka za brezplačne pravne nasvete, ki se dajejo v okviru pravnih klinik ter v okviru spletnega svetovanja. Društvo je bilo ustanovljeno leta 2012 iz vrst takrat še študentov Pravne fakultete UM, danes uspešnih pravnikov. Društvo sestavlja 30 članov z najmanj univerzitetno izobrazbo. Namen ustanovitve društva je bil v zagotavljanju preventivnega pravnega varstva pravic posameznikov.

V društvu se vse bolj zavedamo, da ljudje iščejo pomoč šele oz. predvsem tedaj, ko je običajno že prepozno, ko so roki za pravna sredstva in druga opravila že potekli. V sled navedenega smo dejavni tudi v okviru raziskovalno-pedagoškega dela, na način, da objavljamo različne pravne prispevke na teme iz področij, s katerimi se ljudje v večini srečujejo in imajo težave. Prispevke smo najprej objavljali na različnih medijskih portalih, sedaj pa najdete obširno pravno bazo na naši spletni strani www.pravozavse.si pod zavihkom »pravo za vse informira« ali »arhiv člankov«.

Humanitarno društvo
PRAVO ZA VSE

Društvo je svojo primarno brezplačno storitev zasnovalo na podlagi spletnega svetovanja. Spletno svetovanje je hitro, enostavno, anonimno in brezplačno. Poteka preko spletnega obrazca, ki je dostopen na www.pravozavse.si. V obrazec lahko vsakdo, ki ima dostop do interneta, postavi svoje pravno vprašanje. Preko te storitve smo od leta 2012 s pravnimi nasveti pomagali že več kot 10.000 uporabnikom, ne le iz Slovenije, na nas se obračajo tudi tujci, ki se znajdejo v labirintu slovenske zakonodaje.

Ambicije ekipe se po postavitvi spletnega svetovanja niso ustavile. Pravno svetovanje se je nadgradilo s klasično obliko svetovanja »iz oči v oči«. Člani društva tako danes svetujejo že v treh pravnih klinikah. Te zagotavljajo anonimno in neposredno svetovanje strankam, ki dobijo takojšen odgovor na svoje vprašanje. Pravne klinike ne nadomeščajo dela odvetnikov, namen je dobiti zgolj proo brezplačno informacijo pred nadaljnjim postopanjem. Na pravnem posvetu ne sestavljamo listin ali pišemo drugih pisanj, pač pa le usmerjamo in dajemo odgovore na morebitna vprašanja in dileme. V pravnih klinikah vas pričakujemo na naslednjih lokacijah:

Klinika v Mariboru, na naslovu Univerza v Mariboru, Slomškov trg 15, 2000 Maribor, dvorana Severni stolp. Čas svetovanja je vsako sredo od 18.00 do 20.00.

Klinika v Črenšovcih, v prostorih občine, na naslovu Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci. Dosegljivi smo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 13.00 do 15.00.

Klinika na Ravnah na Koroškem, v društvenih prostorih nad Havano Ravne, Prežihova ulica 7, 2390 Ravne na Koroškem. Svetovanje poteka vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 10.00 do 12.00.

Februarja 2015 smo pričeli triletni projekt v sodelovanju z varuhinjo človekovih pravic Republike Slovenije pri izvajanju nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma po določbi 5. člena Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, v okviru katerega izvajamo nadzor na krajih odvzema prostosti ter preverjamo ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost. S tem pripomoremo k izvajanju nadzora nad spoštovanjem prava v institucijah, ki so družbeno odmaknjena.

Filozofija društva je, da so pravo ljudje, zato želimo vrniti zaupanje v pravo, zaupanje v ljudi.

Žiga CVETKO, mag. prav.,
Humanitarno društvo Pravo za VSE

Zdrav zajtrk

Mleko, kruh, maslo, med,
so jedi za dober tek.
Zdaj v razredu vsi smo zbrani,
da pojemo zajtrk zdravi.

Z medom smo se popackali
in se sladko nasmejali.
Smutije smo naredili,
jih nalili in popili.

Jabolko smo si vzeli,
se razgibat odhiteli.
Zdaj razmigali smo se,
naš dan že končal se je.

Vita Pečoler, Nuša Ladinek,
Nuša Pečoler, Nastja Pečnik, 6. a in b

RAZVEDRILO

Labirint, sistem med seboj skrivnostno prepletenih poti, so v preteklosti poznala številna ljudstva, kar izpričujejo nekatere najdbe, kot so egipčanske piramide, podobe na kretskih novcih ter z njimi povezane legende, pravljice, miti. Poznaš kakšno? Morda tisto o mestu Knosus na območju današnjega grškega otoka Kreta?! Nekoč, davno pred nami, je namreč tam stala palača, prepletena z več 1000 sobanami. Posebnost te je bila njena opremljenost z motivi dvostranskih sekir, zaradi česar so ji nadeli ime Labyrinthos ali palača dvoreznih sekir.

Kdo bo tisti, ki bo tokrat rešil labirint? Če poznaš odgovor, nam ga zaupaj najkasneje do 31. 1. 2019 na naslov: Občina Muta, Glavni trg 17, 2366 Muta.

Poišči vsiljivca in dobil/-a boš rešitev – ime drevesa, ki ga krasimo v mesecu decembru. Odgovor zapiši na dopisnico.

Mojca KUNEJ

NAGRADNA KRIŽANKA MUČAN ŠT. 32

					SESTAVIL: ALOJZ ERŠTE	VSAK OD ŠTIRIH PRI ENEM PORODU ROJENIH OTROH	MAJHEN ČLAN ALIANSE, ZAVEZNIČEK	RIMSKA ŠTEVILKA 501	ODSEVANJE, REFLEKS	OSMA ČRKA ABECEDE
					KRAJ PRI TOLMINU					
					IME AMER. PISATELJA WIESELA					STALNI TROPSKI VETROVI
					OSEBNI Zaimek			FRANCE PREŠEREN NEM. AVTOM. INŽENIR		
					GODALNI INSTRUMENT SLO. BALONAR SORN					
KEMIJSKA OZNAKA ZA ŽVEPLO		AVTOM. OZNAKA DANSKE	POPULARNA MEHIŠKA NADALJE- VANKA	ODISEJEV OČE, LAERT TIBETANSKA VERSKA STAVBA						
MAJHNA GOJENA ŽELVA Z RDEČIM VRATOM										
ZNAČILNOST EKSTOTIČNEGA										
ČETRTA ČRKA ABECEDE		JEZIK V BANGLADEŠU PREMAZ PROTI VLAGI			EVA ČERNE SRB. IGRALKA LJUBICA			RIMSKA DVOJKA KOROŠKA VAS, LIEBOCH		
SLOVENSKA GLASBENA SKUPINA					HLAD ZA PREDELAVO OVENCEK, JAGNJE					BIBLIJSKI OČAK
POSLEDICA UPORABE						REKA JANGCE SESTA ČRKA				
IME GRŠKE IGRALKE VARDALOS				SLOV. KOMORN ZBOR NAJPOGOSTEJS VEZNIK			AVT. OZNAKA BELGIJE GRIC, HRIB		KEM. OZN. ZA KISIK AZIJSKO ŽITO	
KRAJ PRI AJDOVŠČINI						KOKOŠI KEM. OZ. ZA MANGAN				
SMUČI ZA VOŽNJO PO VODI										
VZDEVEK RADA PREGLAVA				ROČNI VOZIČEK, NAVADNO NA DVEH KOLESIH						

SLOVARČEK: ČADRG – kraj pri Tolminu; ELIE – ime ameriškega pisatelja Wiesela; ČORTA – tibetanska verska stavba; NIA – ime grške igralka Vardalos; KINKEŽ – ročni voziček; MRO – jezik v Bangladešu; RAVASI – Ljubica, srbska igralka; LAERTES – Laert, Odisejev oče; LIBUČE – Lieboch, kraj na avstrijskem Koroškem pri Holmcu; RKELJ – hlod za obdelavo na žagi; KIAN – naziv Marca Pola za kitajsko reko Jangce; OTLICA – kraj pri Ajdovščini

Gesla iz slik pošljite na Občino Muta (pripis »Rešitev križanke Mučan«), Glavni trg 17, 2366 Muta, najpozneje do 31. 1. 2019. Izžrebali bomo srečnega, ki bo prejel praktično nagrado.

Rešitev iz 31. številke: OBNOVLJEN KLANEC NA MUTO. Nagrado prejme: Marija TRŠAR, Gortinska cesta 16, Muta.

Sestavil: Alojz ERŠTE
Fotografija: Ernest PREGLAV

*Življenje je potovanje,
za katerega nihče ne dobi zemljevida.
Vsakdo potuje po svoje,
in si sproti riše svoj zemljevid.
Vsaka risba je nov smerokaz za vse,
ki hodimo po poteh življenja.*

AC Podrzavnik

PRODAJA IN SERVIS VOZIL

Muta, Tel: 02 8761000

Vsem občankam in občanom se iskreno zahvaljujemo za podporo in vam želimo prijetne praznične dni.

**Leto 2019 naj bo varno, srečno,
pot dobre volje, ljubezni in zdravja.**

Prostovoljno gasilsko društvo Muta

**Vaš avto
potrebuje reden
servis, ali pa je
v okvari?**

**Pokličite in
rezervirajte
termin.**

AVTO VITRIH

Avtoservis & avtovleka, Jure Vitrih s.p.
Gortinska cesta 75
2366 Muta

GSM: 041 463 822
E-mail: info@avtovitrih.si

www.avtovitrih.si

**BREZPLAČEN PREVOZ OD
DOMA DO TERM IN NAZAJ
ZA BREZSKRBN SENIOR ODDIH**

V TERME DOBRNA NA SENIOR ODDIH

**5 x polpenzion + kopanje, že od
205,⁰⁰ € na osebo / 5 noči**

BREZPLAČEN PREVOZ OD DOMA IN NAZAJ!

- ✓ polpenzion (samopostrežni bife)
- ✓ 1 x storitev za zdravje v Medicinskem centru
- ✓ 1 x storitev za dobro počutje v La Vita centru
- ✓ doplačilo za polni penzion le 8,90 € na osebo na dan
- ✓ neomejen vstop v bazene
- ✓ družabni večeri
- ✓ kopalni plašč

Paket velja od 06. 01. 2019 do 29. 12. 2019.

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

080 22 10
info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

